

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

„Службен весник на СРМ“ излегува по потреба. Ракописите не се враќаат. Огласи по тарифата.

Петок, 15 февруари 1974
Скопје
Број 5 Год. XXX

Претплатата за 1974 година изнесува 180 динари. Овој број чини 4 дин. Жиро сметка 40100-601-128

23.

Врз основа на член 152, став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА САМОУПРАВНИТЕ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ НА ЗДРАВСТВОТО И ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ

Се прогласува Законот за самоуправните интересни заедници на здравството и здравственото осигурување,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Републичкиот собор, одржана на 7 февруари 1974 година, и на седницата на Социјално-здравствениот собор одржана на 7 февруари 1974 година.

Број 03-360
8 февруари 1974 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

ЗАКОН

ЗА САМОУПРАВНИТЕ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ НА ЗДРАВСТВОТО И ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ

I. ЗАЕДНИЧКИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се утврдува обврска за основање на самоуправни интересни заедници на здравството и здравственото осигурување, начелата на нивната организација и на меѓусебните односи во нив, како и обврска за плаќање придонес на заедниците.

Член 2

Работниците во основните организации на здружениот труд и другите самоуправни организации и работниците во работните заедници во државните органи, во општествените и општествено-политичките организации и во другите работни заедници што не се организирани како организации на здружениот труд, работните луѓе што вршат занаетчишка, угостителска и друга дејност и работниците вработени кај нив и корисниците на пензија (работници) и работните луѓе што вршат земјоделска дејност со средства за работа над кои постои право на сопственост (земјоделци), кои остваруваат свои лични и заеднички потреби и интереси во областа на здравството и здравственото осигурување (корисници на услуги) врз начелата на заемност и солидарност, заедно со работниците во организациите на здружениот труд што вршат здравствена дејност (даватели на услуги), основаат самоуправни интересни заедници на здравството и здравственото осигурување (заедници на здравството и здравственото осигурување).

Член 3

Во заедниците на здравството, и здравственото осигурување, корисниците на услугите и давателите на услугите остваруваат слободна размена на трудот, здружуваат труд и средства и рамноправно и заеднички одлучуваат за вршењето на здравствената дејност во согласност со заедничките интереси, ја утврдуваат политиката на развојот и унапредувањето на здравствената дејност и остваруваат други заеднички интереси.

Член 4

Заедниците на здравството и здравственото осигурување се основаат со самоуправна спогодба, што се утврдува на собирите на работните луѓе со мнозинство на гласови на работните луѓе што го сочинуваат соборот.

Самоуправната спогодба, во името на учесниците на спогодбата, ја склучуваат органите определени со статутот односно со друг самоуправен општ акт на организацијата на здружениот труд или други организации и заедници.

Член 5

Дејноста на заедниците на здравството и здравственото осигурување е од посебен општествен интерес.

Член 6

Заради задоволување на своите лични и заеднички потреби и интереси во областа на здравството и здравственото осигурување, работниците и другите работни луѓе плаќаат придонес од личниот доход и од доходот на основните организации на здружениот труд.

Во обезбедувањето на средства за задоволување на потребите и интересите од претходниот став учествуваат општините и Републиката, под услови определени со закон односно со одлука на собранието на општината врз основа на закон.

Со средствата на заедниците на здравството и здравственото осигурување се обезбедува остварување на правата од здравствената заштита и другите права од здравственото осигурување утврдени со закон, други прописи и самоуправните општи акти на заедницата.

II. ЗАЕДНИЦИ НА ЗДРАВСТВОТО И ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ

Член 7

Заедници на здравството и здравственото осигурување се основаат за подрачје на една или повеќе соседни општини (општинска заедница на здравството и здравственото осигурување).

Кога општинската заедница на здравството и здравственото осигурување се основа за подрачје на две или повеќе општини, за подрачјето на општините се организираат основни заедници на здравството и здравственото осигурување.

Член 8

Со самоуправната спогодба за основање на општинска заедница на здравството и здравственото осигурување особено се утврдува:

— подрачјето за кое се основа општинската заедница на здравството и здравственото осигурување и седиштето;

— меѓусебните односи, правата и обврските на општинската заедница на здравството и здравственото осигурување и основните заедници на здравството и здравственото осигурување во нејзин состав;

— организирањето на основните заедници на здравството и здравственото осигурување;

— меѓусебните односи, правата и обврските на корисниците на услугите и давателите на услуги и начинот и условите за обезбедување на слободна размена на трудот меѓу нив во општинската заедница на здравството и здравственото осигурување и основните заедници на здравството и здравственото осигурување;

— делокругот, овластувањата и одговорностите на органите на управување и на делегатите на општинската заедница на здравството и здравственото осигурување и основните заедници на здравството и здравственото осигурување;

— бројот и структурата на делегатите на Собранието на општинската заедница и основните заедници на здравството и здравственото осигурување;

— вршењето на стручните, финансиските и административните работи на општинската заедница на здравството и здравственото осигурување и основните заедници на здравството и здравственото осигурување;

— остварувањето на контролата над работата на органите на управување и на стручните служби;

— начинот на информирање на членовите на општинската заедница на здравството и здравственото осигурување и основните заедници на здравството и здравственото осигурување на работењето; и

— други прашања од заеднички интерес за членовите на општинската заедница на здравството и здравственото осигурување и основните заедници на здравството и здравственото осигурување, и прашања за кои со закон е предвидено да се утврдат со самоуправната спогодба.

Член 9

Општинската заедница на здравството и здравственото осигурување:

— утврдува политика на развојот и унапредувањето на здравствената дејност;

— обезбедува остварување на здравствена заштита и други права од здравственото осигурување;

— утврдува програма за развој на здравствената заштита на своето подрачје;

— утврдува финансиски план на заедницата;

— донесува завршна сметка и усвојува извештај за работењето на заедницата;

— ја утврдува висината на придонесите на заедницата;

— утврдува критериуми по кои основните заедници на здравството и здравственото осигурување, остваруваат дел од приходите од општинската заедница на здравството и здравственото осигурување;

— донесува самоуправни општи акти за остварување на правата од здравственото осигурување, утврдени со закон и други прописи, самоуправната спогодба и статутот на општинската заедница на здравството и здравственото осигурување, како и други самоуправни општи акти;

— обезбедува средства за реосигурување, средства за солидарност и други средства;

— врши работи во врска со спроведувањето на меѓународните договори и меѓудржавните спогодби;

— обезбедува водење на пропишаната евиденција и статистика; и

— врши и други работи утврдени со закон, со самоуправната спогодба за основање на заедницата и со статутот на заедницата.

Член 10

Општинските заедници на здравството и здравственото осигурување, се здружуваат и основаат републичка заедница на здравството и здравственото осигурување на работниците и земјоделците (Републичка заедница на здравството и здравственото осигурување).

Член 11

Републичката заедница на здравството и здравственото осигурување се основа со самоуправната спогодба за здружување.

Член 12

Со самоуправната спогодба за здружување на општинските заедници на здравството и здравственото осигурување во Републичка заедница на здравството и здравственото осигурување, се утврдуваат работите што ќе ги врши Републичката заедница, начинот на обезбедување на средства за вршење на тие работи, односите меѓу општинските и Републичката заедница на здравството и здравственото осигурување, бројот и структурата на делегатите во Собранието и други прашања од заеднички интерес.

Член 13

Републичката заедница на здравството и здравственото осигурување:

— обезбедува спроведување на здравственото реосигурување;

— обезбедува спроведување на солидарноста во покривањето на трошоците за задолжителните видови на здравствена заштита и другите видови на здравствена заштита утврдени со самоуправната спогодба за здружување, ако тие трошоци на подрачјето на одделни заедници го оптоваруваат доходот на корисниците на услугите над определени граници што ги определува Собранието на републичката заедница на здравството и здравственото осигурување со општ акт;

— врши определени работи во врска со спроведувањето на меѓународните договори и меѓудржавните спогодби од здравственото осигурување;

— го усогласува планирањето и програмирањето на здравствената заштита и развитокот на здравствената мрежа во Републиката; и

— обезбедува водење на евиденција и статистика од заеднички интерес за општинските заедници на здравството и здравственото осигурување од интерес за Републиката.

Покрај работите од претходниот став, Републичката заедница на здравството и здравственото осигурување, врши и други работи утврдени во самоуправната спогодба за здружување.

Член 14

Со работите на заедницата на здравството и здравственото осигурување, управува Собранието на заедницата.

Собранието на заедницата на здравството и здравственото осигурување, го сочинуваат:

— делегати на работниците — корисници на услугите;

— делегати на земјоделците — корисници на услугите; и

— делегати на работниците од организациите на здружениот труд што вршат здравствена дејност — даватели на услуги.

Член 15

Делегати на работниците — корисници на услугите, избираат:

— работниците во основните организации на здружениот труд и другите самоуправни организации и во работните заедници што вршат работи од заеднички интерес за повеќе организации на здружениот труд;

— работните луѓе што вршат занаетчиска, угостителска и друга дејност, со средства за работа над кои постои право на сопственост и работните луѓе кои со личен труд самостојно, во вид на занимање, вршат професионални дејности заедно со работниците вработени кај нив;

— работните луѓе во работните заедници на државните органи, општествено-политичките и други организации и здруженијата и во други работни заедници кои не се организирани како организации на здружениот труд; и

— корисниците на пензија.

Делегати на земјоделците — корисници на услугите, избираат работните луѓе што вршат земјо-

делска дејност со средства за работа над кои постои право на сопственост.

Делегати на давателите на услугите избираат работниците во организациите на здружениот труд што вршат здравствена дејност.

Член 16

Собранието на Републичката заедница на здравството и здравственото осигурување, го сочинуваат делегати на работниците — корисници на услугите, делегати на земјоделците — корисници на услугите и делегати на работниците од организациите на здружениот труд што вршат здравствена дејност — даватели на услуги што ги избираат собранијата на општинските заедници на здравството и здравственото осигурување од своите редови.

Член 17

Собранието на заедницата на здравството и здравственото осигурување, по правило, работи на заедничка седница на сите делегати.

За определени прашања заеднички одлучуваат делегатите на работниците и делегатите на давателите на услуги односно делегатите на земјоделците и делегатите на давателите на услуги.

За одделни права од здравственото осигурување одлучуваат самостојно делегатите на работниците односно делегатите на земјоделците.

Член 18

За меѓусебните права, обврски и одговорности на работните луѓе што ја основале заедницата се одлучува рамноправно со мнозинство на гласови на делегатите на работниците, со мнозинство на гласови на делегатите на земјоделците и со мнозинство на гласови на делегатите на давателите на услуги.

За висината на придонесите и за обемот на здравствената заштита се одлучува рамноправно со мнозинство на гласови на делегатите на работниците и мнозинство на гласови на делегатите на давателите на услуги односно мнозинство на гласови на делегатите на земјоделците и мнозинство на гласови на давателите на услуги.

За паричните надоместоци и помошта по основ на здравственото осигурување, самостојно одлучуваат делегатите на работниците со мнозинство на гласови односно делегатите на земјоделците со мнозинство на гласови.

Начинот на одлучување за другите прашања се уредува со самоуправната спогодба за основање на заедницата и статутот на заедницата.

Член 19

Ако за прашањата за кои се одлучува рамноправно не се постигне согласност при одлучувањето, по два претреса еднопосредно за спорното прашање, собранието формира комисија составена од еднаков број на членови од редот на делегатите на работниците, делегатите на земјоделците и делегатите на давателите на услуги, односно од еднаков број на членови од редот на делегатите на работниците и делегатите на давателите на услугите, односно од еднаков број на членови од редот на делегатите на земјоделците и делегатите на давателите на услуги, на која ѝ се доверува усогласувањето на ставовите по спорното прашање.

Ако комисијата не постигне усогласување на ставовите по спорното прашање и ако делегатите на корисниците на услуги и делегатите на давателите на услуги што ја формирале комисијата, не го усвојат предлогот на комисијата, собранието на општината односно собранието на републиката донесува одлука со која привремено се решава тоа прашање.

Ако делегатите на работниците односно делегатите на земјоделците, по прашањата за кои самостојно одлучуваат, не донесат одлука од која битно зависи работата на заедницата, собранието на општината, односно собранието на Републиката, донесува одлука со која привремено се решава тоа прашање.

Одлуката од став 2 и 3 на овој член се применува до донесувањето на одлука од собранието на заедницата на здравството и здравственото осигурување по истото прашање.

Член 20

Собранието на заедницата одредени извршни функции може да им довери на своите извршни органи.

Членовите на извршните органи ги избира собранието од својот состав.

Член 21

Самоуправната спогодба за основање и статутот на општинската заедница на здравството и здравственото осигурување ги потврдува собранието на општината на чие подрачје е седиштето на заедницата, а на Републичката заедница на здравството и здравственото осигурување Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Член 22

Надзор над законитоста на работата на општинската заедница на здравството и здравственото осигурување врши собранието на општината на чие подрачје е седиштето на заедницата.

Надзор над законитоста на работата на Републичката заедница на здравството и здравственото осигурување врши Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

III. СРЕДСТВА НА ЗАЕДНИЦИТЕ НА ЗДРАВСТВОТО И ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ

Член 23

Средствата на заедниците на здравството и здравственото осигурување се обезбедуваат од придонеси и од други извори.

Член 24

Обврзници на придонесот се:

1) работниците во основните организации на здружениот труд и другите самоуправни организации и заедници, во работните заедници на државните органи, општествено-политичките организации и здруженијата и други работни заедници кои не се организирани како организации на здружен труд;

2) членовите на претставничките тела и на нивните органи, на постојани должности и избраните лица на постојани должности во општествено-политичките и други организации и комори, ако им е тоа единствено или главно занимање и ако примаат паричен надоместок за својата работа;

3) работните луѓе што вршат занаетчиска, угостителска и друга дејност, со средства за работа над кои постои право на сопственост, и работните луѓе кои со личен труд самостојно во вид на занемале вршат професионални дејности за себе и за работниците вработени кај нив;

4) работните луѓе што вршат земјоделска дејност со средства за работа над кои постои право на сопственост;

5) корисниците на пензии и инвалиднина;

6) работниците вработени во странство на кои не им е обезбедена здравствена заштита од странски носител на осигурување;

7) заедниците за работите на вработувањето;

8) основните организации на здружениот труд и другите самоуправни организации и заедници, државните органи, општествено-политичките организации и здруженија и други работни заедници што не се организирани како организации на здружениот труд.

Член 25

Основицата за пресметување и уплатување на придонесот од претходниот член е за:

— обврзниците од точка 1 и 2 бруто-личниот доход;

— обврзниците од точка 3 личниот доход;

— обврзниците од точка 4 личниот доход од земјоделска дејност и член на домаќинството;

— обврзниците од точка 5 износот на пензии и други примања освен додатокот за помош и нега;

— обврзниците од точка 6 договорната основица за осигурување;

— обврзници од точка 7 просечниот износ исплатен на име паричен надоместок на привремено безработни лица за времето за кое се плаќа придонес за здравствено осигурување.

Основицата за пресметување и уплатување на придонесот од точка 8 за осигурување во случај на несреќа на работа и заболување од професионални болести на работниците и учениците на училиштата за средно образование за одделни занимања е остварениот доход намален за пресметаните законски и договорни обврски, освен данокот на доход.

Основицата за пресметување и уплатување на придонес, доколку не е утврдена со овој закон, ја утврдува општинската заедница на здравството и здравственото осигурување.

Член 26

Висината на придонесите на заедницата ги утврдува општинската заедница на здравството и здравственото осигурување.

Член 27

Уплата на придонесот за обврзниците утврдени во член 24 од овој закон вршат: организациите на здружениот труд и другите самоуправни организации, државните органи, општествено-политичките организации и заедници и други организации што исплатуваат лични доходи, работните луѓе што вршат земјоделска, занаетчиска, угостителска и друга дејност за себе и работниците вработени кај нив, заедниците на пензиското и инвалидското осигурување, заедниците за работите на вработувањето и вработените во странство.

Обврската за уплатување на придонесот за обврзниците кои не се утврдени со овој закон, ја утврдува општинската заедница на здравството и здравственото осигурување.

Член 28

Утврдувањето и наплатата на придонесот на општинските заедници на здравството и здравственото осигурување од работните луѓе кои остваруваат личен доход од самостојно вршење на земјоделска, занаетчиска, угостителска и друга дејност ги врши органот за приходи на општината во рокovi и на начин на кој се врши облог и наплатата на данокот од личен доход според Законот за даноците на граѓаните.

Член 29

Во поглед на пресметувањето, уплатувањето, застареноста и присилната наплата како и казнените одредби, кои се однесуваат на пресметувањето и уплатувањето на придонесите од личен доход за сите корисници на општествени средства што исплатуваат лични доходи и за работните луѓе што вршат земјоделска, занаетчиска, угостителска и друга дејност, се применуваат соодветните одредби од Законот за даноците на граѓаните.

Во поглед на пресметувањето, уплатувањето, застареноста и присилната наплата како и казнените одредби што се однесуваат на пресметувањето и уплатувањето на придонесот од доходот, се применуваат соодветните прописи од оданочување на доходот на организациите на здружениот труд.

Член 30

Организациите на здружениот труд што вршат здравствена дејност стекнуваат средства за вршење на дејноста преку цената на здравствените услуги, која се утврдува со меѓусебен договор ако заедниците не одлучат поинаку.

Член 31

Средствата за обезбедување на правата од здравствената заштита и другите права од здравственото осигурување за корисниците на услугите — работниците и корисниците на услугите — земјоделците се водат и се искажуваат одвоено.

IV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 32

Општинските заедници на здравството и здравственото осигурување ќе почнат со работа од 31 март 1974 година, а Републичката заедница на здравството и здравственото осигурување од 15 април 1974 година.

Ако општинската заедница на здравството и здравственото осигурување не се конституира во рокот од претходниот став, собранието на општината ќе донесе одлука за основање на општинска заедница на здравството и здравственото осигурување со која ќе ја утврди и висината на придонесот.

Член 33

Постојните заедници на здравственото осигурување на работниците и заедниците на здравственото осигурување на земјоделците, Сојузот на заедниците на здравственото осигурување на работниците на Македонија и Сојузот на заедниците на здравственото осигурување на земјоделците на Македонија престануваат со работа на денот на отпочнувањето со работа на заедниците на здравството и здравственото осигурување што ќе се основаат според одредбите на овој закон.

Член 34

Подготовките за основање и конституирање на заедниците на здравството и здравственото осигурување ги вршат иницијативни одбори.

Членовите на иницијативните одбори за општинската заедница на здравството и здравственото осигурување ги именува собранието на општината.

Членовите на иницијативниот одбор за републичката заедница на здравството и здравственото осигурување ги именува Извршниот совет на Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Иницијативните одбори ги свикнуваат седниците на собранијата за конституирање на собранијата на заедниците на здравството и здравственото осигурување.

Член 35

Средствата, правата и обврските на постојните заедници на здравственото осигурување на работниците односно заедниците на здравственото осигурување на земјоделците се пренесуваат врз општинските заедници на здравството и здравственото осигурување.

Средствата, правата и обврските на постојниот Сојуз на заедници на здравственото осигурување на работниците на Македонија односно Сојузот на заедниците на здравственото осигурување на земјоделците на Македонија се пренесуваат врз републичката заедница на здравството и здравственото осигурување.

Ако на подрачјето на кое постоела заедница на здравственото осигурување на работниците односно заедница на здравственото осигурување на земјоделците, се основаат две или повеќе општински заедници на здравството и здравственото осигурување, средствата, правата и обврските се делат сразмерно на просечниот број на осигуреници на подрачјето на соодветниот дел на заедницата во 1973 година.

Член 36

Со примената на овој закон престануваат да важат одредбите од глава VI, глава VII, освен одредбите од член 101, став 2, членовите 102—107, глава VIII, глава IX освен одредбите од член 113, членовите 116—119, членовите 120, 122, 123 и 127 и глава X од Законот за здравственото осигурување и задолжителните видови на здравствена заштита на населението („Службен весник на СРМ“ бр. 21/71 и 24/73).

Член 37

Називите на заедниците на здравственото осигурување во одредбите од Законот за здравственото осигурување и задолжителните видови на здравствена заштита на населението, што остануваат во сила, се заменуваат со називите определени со овој закон и тоа:

— Заедницата на здравственото осигурување со заедница на здравството и здравственото осигурување;

— Сојузот на заедниците на здравственото осигурување на работниците и Сојузот на заедниците на здравственото осигурување на земјоделците со Републичка заедница на здравството и здравственото осигурување.

Член 38

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

24.

Врз основа на член 152, став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА САМОУПРАВНИТЕ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Се прогласува Законот за самоуправните интересни заедници на образованието, што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Републичкиот собор, одржана на 7 февруари 1974 година, и на седницата на Просветно-културниот собор, одржана на 7 февруари 1974 година.

Број 03-357
8 февруари 1974 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

ЗАКОН ЗА САМОУПРАВНИТЕ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

I. ЗАЕДНИЧКИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се утврдува обврска за основање на самоуправни интересни заедници во областа на образованието и воспитувањето, начелата на нивната организација и на меѓусебните односи, како и обврска за плаќање на придонес на заедниците.

Член 2

Работниците во организациите на здружениот труд и во другите самоуправни организации и заедници и другите работни луѓе (корисници на воспитно-образовни услуги), со работниците во организациите на здружениот труд во областа на образованието и воспитувањето (даватели на воспитно-образовните услуги) врз начелото на заемност и солидарност, а за задоволување на своите лични и заеднички потреби и интереси и за усогласување на трудот, основаат самоуправни интересни заедници во областа на образованието и воспитувањето (во натамошниот текст: заедници на образованието).

Заедниците на образованието се основаат како заедници на основното образование и заедници на насоченото образование.

Член 3

Како основно образование и воспитување во смисла на овој закон се подразбира: задолжителното основно образование (редовно, специјално, образование на возрасните, основно образование на децата на работниците вработени во странство и описменувањето); ученички стандард за учениците во основното образование (ученички домови, превоз, дневен престој, обезбедување на учебници и други помагала); стимулирање талентираноста и успехот на младите; основно музичко и балетско образование; претшколско воспитување и образование (ре-

довно и специјално); марксистичко образование; перманентно и стручно, педагошко образование на кадарот во основното образование, дејноста на унапредување на предучилишното и основното образование и воспитување и други форми и дејности кои овозможуваат остварување на основното образование; и инвестиции во основното образование.

Како насочено образование во смисла на овој закон се подразбира: средното, вишото, високото образование (редовно образование, образование на возрасните и специјалното образование); перманентното образование на кадарот во насоченото образование (стручно, научно и педагошко-андрагошко образование); марксистичкото образование, дејноста за унапредување на образованието и воспитувањето, научно-истражувачката работа сврзана со уставно-воспитната дејност; ученичкиот и студентскиот стандард (стипендирање и кредитирање, исхрана, сместување и др.); откривањето и стимулирањето талентираноста и успехот на младите, издавачката дејност и други форми и дејности потребни за остварување на насоченото образование и инвестициите во насоченото образование.

Член 4

Заедницата на образованието се основа со самоуправна спогодба што се утврдува на собирите на работните луѓе со мнозинство на гласови на работните луѓе што го сочинуваат соборот.

Самоуправната спогодба, во името на учесниците на спогодбата, ја склучуваат органите определени со статутот односно со друг самоуправен општ акт на организацијата на здружениот труд и друга организација или заедница.

Член 5

Дејноста на заедниците на образованието е од посебен општествен интерес.

Член 6

Самоуправните спогодби за основање односно статутите на заедниците на основното образование ги потврдува собранието на општината на чие подрачје е седиштето на заедницата, а за заедниците на насоченото образование Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Член 7

Надзорот над законитоста на работата на заедниците на основното образование го вршат собранијата на општините на чие подрачје е седиштето на заедницата, а надзорот над законитоста на заедниците на насоченото образование и општата заедница го врши Извршниот совет на Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Член 8

Орган на управување на заедницата на образованието е собранието на заедницата.

Собранието на заедницата на основното образование го сочинуваат делегати на:

1. работните луѓе во основните организации на здружениот труд, другите самоуправни организации и во работните заедници што вршат работи од заеднички интерес за повеќе основни организации на здружен труд, работните луѓе во работните заедници на државните органи, општествено-политичките и други организации и здруженија и во другите работни заедници кои не се организирани како организации на здружен труд, како и активните воени лица и цивилните лица на служба во вооружените сили на СФРЈ, работните луѓе што вршат земјоделска, занаетчиска или друга стопанска или нестопанска дејност или услуги со средства во сопственост на граѓаните и работните луѓе кои со личен труд самостојно, во вид на занимање, вршат професионална дејност заедно со работниците вработени кај нив (корисници на воспитно-образовните услуги на основното образование), и

2. работниците во основните училишта и други установи од основното образование, предучилишните установи, ученичките домови, музичките и балетските основни училишта и за унапредување на

предучилишното и основното образование и воспитување (даватели на воспитно-образовните услуги на основното образование).

Собранието на заедницата на насоченото образование го сочинуваат делегати на:

1. работните луѓе во основните организации на здружениот труд, другите самоуправни организации и во работните организации кои вршат работи од заеднички интерес за повеќе основни организации на здружен труд и работните луѓе во работните заедници на државните органи, општествено-политичките и други организации и здруженија и во другите работни заедници кои не се организирани како организации на здружен труд, како и активните воени лица и цивилните лица на служба во вооружените сили на СФРЈ, во областа за која се основа заедницата на насоченото образование (корисници на воспитно-образовните услуги на насоченото образование), и

2. работниците во училиштата за средно образование, високошколските установи, Републичкиот завод за унапредување на образованието и воспитувањето, ученичките и студентските домови и другите установи за марксистичко, политичко, андрагошко образование и други установи за образование на кадри во областа за која е основана заедницата (даватели на воспитно-образовните услуги на насоченото образование).

Член 9

Собранието на заедницата на образованието ги врши особено следните работи:

1. донесува статут и деловник на работа;
2. донесува план и програма за развој на дејноста;
3. утврдува стапки на придонесот;
4. донесува мерила и критериуми за финансирање на дејноста;
5. врши распределба на средствата;
6. врши и други работи што со самоуправната спогодба за основање односно со статутот му се ставени во надлежност.

Собранието на заедницата на образованието може одредени извршни функции да им довери на своите извршни органи што му се одговорни за својата работа.

Член 10

За меѓусебните права, обврски и одговорности во собранието на заедницата рамноправно одлучуваат со мнозинство на гласови делегатите на корисниците на воспитно-образовните услуги и мнозинство на гласови на делегатите на давателите на воспитно-образовните услуги.

Член 11

Ако не се постигне согласност при одлучувањето, по два претреса еднопородно за спорното прашање, собранието формира комисија составена од еднаков број членови на корисниците на воспитно-образовните услуги и давателите на воспитно-образовните услуги, на која и се доверува составувањето на предлог за решавање на спорот.

Ако во комисијата не се постигне согласност или ако собранието не го усвои предлогот на комисијата, прашањето се симнува од дневниот ред на собранието и се става повторно на дневен ред во рок кој не може да биде подолг од три месеци.

Ако и при повторното одлучување не се постигне согласност за прашањата од кои битно зависи работата на заедницата и тоа: утврдувањето на стапките на придонесите, донесувањето на финансискиот план и завршната сметка и донесувањето на планот и програмата за развој на дејноста, собранието на општината за заедниците на основното образование односно Собранието на Социјалистичка Република Македонија за заедниците на насоченото образование донесуваат привремена одлука.

Одлуката од претходниот став на овој член се применува до донесувањето на усогласена одлука од собранието на заедницата на образованието.

Член 12

Средствата за образование и воспитување се утврдуваат врз основа на годишни и повеќегодишни програми на воспитно-образовните дејности што ги донесуваат заедниците на образованието.

Член 13

Средствата за договорениот обем на дејноста и квалитетот на работата давателите на воспитно-образовните услуги ги стекнуваат преку цената на образованието.

Член 14

Со цената на образованието се обезбедуваат средства за покривање на:

- материјалните трошоци;
- амортизацијата на објектите, опремата и наставните средства;
- личните доходи на вработените во образованието во согласност со општествениот договор и самоуправната спогодба;
- законските и договорните обврски;
- научно-истражувачката работа сврзана со развојот на унапредувањето на образовно-воспитната дејност;
- перманентно и стручно-педагошкото усовршување на кадарот;
- заедничките потреби на работниците во образованието; и
- модернизирањето и проширувањето на материјалната основа на образованието.

Член 15

Цената на образованието се утврдува со договор меѓу заедниците на образованието и образовните установи врз основа на квантитативно и квалитативно извршување на договорените работи.

Заедниците на образованието го утврдуваат начинот за мерење и вреднување на остварениот обем на дејноста и квалитетот на работата.

II. ЗАЕДНИЦИ НА ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Член 16

Корисниците на воспитно-образовните услуги на основното образование и давателите на воспитно-образовните услуги на основното образование, основаат заедници на основното образование.

Член 17

Заедниците на основното образование се основаат на подрачјето на општината.

Кога се основа заедница на основното образование за подрачје пошироко од подрачјето на општината, за подрачјето на општините се основаат заедници како делови на заедницата на основното образование.

Член 18

Заедницата на основното образование:

- го планира и програмира развојот на основното образование во согласност со плановите за развој на општината;
- донесува програми и критериуми за финансирање развојот на основното образование;
- обезбедува средства за:
 1. задолжително основно образование (редовно, специјално, образование на возрасните, основно образование на децата на работниците вработени во странство и општенувањето);
 2. ученички стандард на учениците во основното образование (ученички домови, превоз, дневен престој, обезбедување учебници и други помагала);
 3. стимулирање талентираноста и успехот на младите;
 4. основно музичко и балетско образование;
 5. претшколско воспитување и образование (редовно и специјално);
 6. марксистичко образование;
 7. стручно, педагошко образование на кадарот во основното образование, дејноста на унапредувањето на предучилишното и основното образование и воспитување и други форми и дејности кои овозможуваат остварување на основното образование; и
 8. инвестиции во основното образование.

Заедницата може да основа установи од областа на основното образование или да ја проширува материјалната основа на организациите на здружениот труд од оваа област под услови определени со закон.

Член 19

Средствата на заедниците за основно образование и воспитување ги обезбедуваат работните луѓе со:

- придонес од личен доход од работен однос,
- придонес од личен доход од земјоделска дејност,
- придонес од личен доход од самостојно вршење на стопанска дејност, и
- придонес од личен доход од самостојно вршење на нестопанска дејност.

Средства за основно образование и воспитување обезбедува и општината од своите приходи.

Член 20

Обврзници на придонесот за основно образование и воспитување од личен доход се работниците што остваруваат личен доход од работен однос.

Основица за пресметување и плаќање на придонесот од претходниот став претставуваат сие парични примања според Законот за даноците на граѓаните.

Член 21

Обврзници на придонесот за основно образование и воспитување се и работните луѓе што самостојно вршат земјоделска, стопанска и нестопанска дејност.

Основица за пресметување и плаќање на придонесот од претходниот став е основницата на која се плаќа данок според Законот за даноците на граѓаните.

Член 22

Пресметувањето и уплатувањето на придонесот за основно образование и воспитување од личен доход од работен однос го вршат исплатителите на личните доходи.

Утврдувањето и наплатата на придонесот за основно образование и воспитување од личниот доход од член 21 на овој закон, го врши органот за приходи на општината во роковите и на начин пропишани со Законот за даноците на граѓаните.

Член 23

Во поглед на пресметувањето и уплатувањето, олеснувањето и ослободувањето, застареноста на присилната наплата и отписот на придонесот од личен доход за основно образование и воспитување и казните се применуваат соодветните одредби од Законот за даноците на граѓаните.

Член 24

Средствата за задолжителното основно образование се обезбедуваат преку цената на образованието врз основа пропишаните стандарди.

Стандардите за задолжителното основно образование ги пропишува собранието на општината по предлог од собранието на заедницата на основното образование, и тие не можат да бидат пониски од републичкиот стандард што го пропишува Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Член 25

Ако заедницата на основното образование не може да обезбеди средства во висина на републичкиот стандард, се обезбедуваат дополнителни средства.

Дополнителните средства за задолжителното основно образование ги обезбедува општината од својот буџет.

Ако општината не може да ги обезбеди дополнителните средства нив ги обезбедува Републиката во рамките на дополнителните средства што ги доделува на општината.

III. ЗАЕДНИЦИ НА НАСОЧЕНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Член 26

Корисниците на воспитно-образовните услуги на насоченото образование во определена област на образованието и давателите на воспитно-образовните услуги на насоченото образование за таа област на дејности, основаат заедници на насоченото образование.

Член 27

За областите на образованието за кои не ќе се основаат соодветни заедници на насоченото образование, корисниците на услугите на насоченото образование и давателите на услугите на насоченото образование основаат општа заедница на образованието.

Член 28

Заради што непосредно остварување на своите самоуправни права и интереси, членовите на заедниците на насоченото образование, под услови утврдени со самоуправната спогодба за основање на заедницата или со нејзиниот статут, се организираат во основни заедници или единици.

Член 29

Заедницата на насоченото образование:
— го планира и програмира развојот на насоченото образование во согласност со општествениот план на Републиката;

— донесува и ги финансира програмите за развој на насоченото образование по дејностите за кои е основано;

— обезбедува средства за зголемени трошоци во насоченото образование на јазиците на народностите и образование на младинците попречени во развојот;

— обезбедува средства за финансирање на:

1. средното, вишото, високото образование (редовно образование, образование на возрасните и специјално образование);

2. перманентното образование на кадарот во насоченото образование (стручно, научно и педагошко-андрагошко образование);

3. марксистичкото образование;

4. дејноста за унапредување на образованието и воспитувањето, научно-истражувачката работа сврзана со наставно-воспитната дејност;

5. ученичкиот и студентскиот стандард (стипендирање и кредитирање, исхрана, сместување и др.);

6. откривањето и стимулирањето талентираниоста и успехот на младите;

7. издавачката дејност и други форми и дејности потребни за остварување на насоченото образование; и

8. инвестициите во насоченото образование.

Заедницата на насоченото образование може да основа установи од областа на насоченото образование и да ја проширува материјалната основа на организациите на здружениот труд од оваа област под услови определени со закон.

Член 30

Средства на заедниците за насоченото образование обезбедуваат работните луѓе со:

- придонес од доходот на основните организации на здружениот труд; и
- придонес од личниот доход од работен однос.

Член 31

Обврзници на придонесот за насоченото образование од доходот со основните организации на здружениот труд и другите самоуправни организации од областа на стопанството, вклучувајќи ги и организациите на здружениот труд регистрирани како установи, распоредени во областите од 1 до 8 од Номенклатурата на распоредување на стопанските и други организации и државни органи по дејности.

Основица за пресметување и плаќање на придонесот од претходниот став е остварениот доход намален за пресметаните законски и договорни обврски, освен данокот на доход.

Член 32

Обврзници на придонесот за насоченото образование од личен доход се работниците што остваруваат личен доход од работен однос, освен работниците вработени кај обврзниците од член 31 на овој закон.

Основица за пресметување и плаќање на придонесот од претходниот став претставуваат сите парични примања според Законот за даноците на граѓаните.

Член 33

Пресметувањето и уплатувањето на придонесот за насоченото образование од личен доход од работен однос го вршат исплатителите на личните доходи.

Член 34

Во поглед на пресметувањето, уплатувањето, застареноста, присилната наплата, како и казнените одредби, кои се однесуваат на пресметувањето и уплатувањето на придонесот од доход за насоченото образование се применуваат соодветните прописи за оданочување на доходот на организациите на здружениот труд.

Во поглед на пресметувањето, уплатувањето, застареноста и присилната наплата, како и казнените одредби, кои се однесуваат на пресметувањето и уплатувањето на придонесот од личен доход за насочено образование се применуваат, соодветните одредби од Законот за даноците на граѓаните.

Член 35

Висината на средствата за насоченото образование се утврдува врз основа на цената на образованието и економско-педагошките стандарди.

Цената на образованието и економско-педагошките стандарди ги утврдува собранieto на заедницата на насоченото образование односно на општата заедница на образованието и тие не смеат да бидат пониски од остварените средства издвоени од претходната година за соодветниот вид на образование за кој се формира заедницата на насоченото образование и дејности што ќе се финансираат преку општата заедница на образованието.

Член 36

За порамномерен развoтoк на насоченото образование или за определени видови на насочено образование дел од средствата за неговото финансирање обезбедува Републиката со закон.

Член 37

Организациите на здружениот труд и другите организации кои своите потреби ги задоволуваат непосредно, се ослободуваат од обврската да издвојуваат средства во заедницата на насоченото образование за непосредно финансирање на преземаното насочено образование.

Висината на средствата од претходниот став се утврдува договорно меѓу заедницата на насоченото образование и организациите на здружениот труд и другите организации.

Доколку не се постигне договор, на организациите на здружениот труд и на другите организации им припаѓаат средства на ниво на издвоените средства од претходната година за соодветниот вид на образование.

IV. ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ**Член 38**

Образовната установа во основното образование не може од непосредниот корисник да наплатува трошоци за извршени образовни услуги.

Образовните установи од насоченото образование можат во исклучителни случаи да наплатуваат од непосредниот корисник трошоци за извршени образовни услуги под услов за тие услуги да не се обезбедени средства од заедниците на образованието. Условите, начинот и висината на трошоците на образовните услуги се регулираат со самоуправната спогодба за здружување односно со статутот, а во согласност со заедницата на образованието од која се финансира.

Член 39

Доколку заедницата на насоченото образование утврди дека не постои општествена оправданост за постоење на определена воспитно-образовна дејност или се можни поцелиходни решенија, за задоволување на општествената потреба, по претходно прибавено мислење од Собранието на СРМ, може делумно или целосно да престане да ја финансира таквата воспитно-образовна дејност.

Заедницата на насоченото образование во тој случај е должна да обезбеди средства за дошкoluвање на затечените генерации ученици или студенти.

V. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ**Член 40**

Корисниците на воспитно-образовните услуги на насоченото образование и давателите на воспитно-образовните услуги на насоченото образование основаат општа заедница на образованието, која до основањето на заедниците на насоченото образование ги врши сите права и обврски предвидени со овој закон кои се однесуваат на тие заедници.

Општата заедница на образованието врши и други работи утврдени со закон за кои се обезбедени средства.

Член 41

Средства за финансирање на функциите на општата заедница на образованието од претходниот член до конституирањето на заедниците на насоченото образование се обезбедуваат од изворите предвидени во член 30 од овој закон.

Член 42

Одредбите што се однесуваат на заедниците на насоченото образование сходно се применуваат и на општата заедница на насоченото образование од член 40 на овој закон.

Член 43

Средствата што ги обезбедува општата заедница на образованието на организациите на насочено образование чија дејност ја финансираат, не можат да бидат помалку од средствата на овие организации остварени од заедниците на образованието на денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 44

Стандардите од член 24, став 2 на овој закон ќе се донесат најдоцна до 30. X. 1974 година и тие ќе се применуваат од 1. I. 1975 година.

Член 45

Заедници на насоченото образование по определени области на дејности и општата заедница на образованието (член 27 од овој закон) ќе се основаат најдоцна во рок од три години по влегувањето во сила на овој закон.

Член 46

За подготвителните работи за конституирање на заедниците на основното образование и општата заедница на образованието од член 40 на овој закон се основаат иницијативни одбори.

Членовите на иницијативните одбори на заедниците на основното образование ги именуваат собранијата на општините, а за општата заедница на собранieto Извршниот совет на Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Член 47

Иницијативните одбори се должни да извршат подготовки за свикнување на првото собрание на заедницата, да ги подготват општите акти неопходни за нивната работа и да ги свикаат првите седници на собранијата на заедницата.

Член 48

Заедниците на основното образование и општата заедница на образованието од член 40 на овој закон ќе отпочнат со работа од 31 март 1974 година.

Член 49

Доколку заедниците на основното образование не бидат основани до рокот од претходниот член, Собранието на општината ќе донесе одлука за основање на заедница на основното образование.

Доколку општината заедница на образованието од член 40 на овој закон не се основе во рокот од претходниот член, Републиката ќе донесе закон за основање на општината заедница на образованието.

Член 50

Заедниците на основното образование и општината заедница на образованието од член 40 на овој закон, најдоцна до 31 март 1974 година, ќе ги утврдат стапките на придонесите на образованието.

Доколку до тој ден не се утврдат стапките на придонесите за образование, ќе се применуваат:

1. за основното образование стапки што ќе ги утврди Собранието на општината;
2. за насоченото образование:
 - 2,05% од доходот на основните организации на здружениот труд (член 31); и
 - 3,55% од личниот доход од работен однос (член 32).

Стапките од став 2 на овој член важат до утврдувањето на стапката од општината заедница на образованието, а најдоцна до 31. 12. 1974 година.

Член 51

Правата и обврските на досегашните основни заедници на образованието преминуваат на соодветните заедници на основното образование, основани согласно со одредбите на овој закон, а правата и обврските на досегашната Републичка заедница на образованието и Републичкиот фонд за стимулирање талентираноста на младите преминуваат на Општината заедница на образованието од член 40, основана согласно со одредбите на овој закон.

Член 52

Постојните заедници на образованието престануваат со работа со денот на почнувањето на работата на самоуправниот интересен заедници, што ќе се основаат според одредбите на овој закон.

Член 53

Со денот на влегувањето во сила на овој закон, престануваат да важат Законот за финансирање на образованието и финансирањето („Службен весник на СРМ“ број 9/67); и

— одредбите од Законот за стимулирање талентираноста и успехот на младите кои се однесуваат на Републичкиот фонд за стимулирање талентираноста на младите („Службен весник на СРМ“ број 32/70).

Член 54

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

25.

Врз основа на член 152, став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА САМОУПРАВНИТЕ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ НА КУЛТУРАТА**

Се прогласува Законот за самоуправниот интересен заедници на културата, што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Републичкиот собор, одржана на 7 февруари 1974 година, и на седницата на Просветно-културниот собор, одржана на 7 февруари 1974 година.

Број 03-355
8 февруари 1974 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

ЗАКОН**ЗА САМОУПРАВНИТЕ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ НА КУЛТУРАТА****I. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ****Член 1**

Со овој закон се утврдува обврска за основање на самоуправни интересни заедници на културата, начелата на нивната организација и на меѓусебните односи и обврска за плаќање на придонес на заедниците на културата.

Член 2

Работниците и другите работни луѓе што остваруваат свои лични и заеднички потреби и интереси во областа на културата и работниците во организациите на здружениот труд што вршат културни дејности, врз начелата на заемност и солидарност, основаат самоуправни интересни заедници на културата (заедници на културата) за задоволување на потребите и интересите во областа на културата и за усогласување на трудот во оваа област со тие потреби и интереси.

Член 3

Во заедниците на културата работниците и другите работни луѓе што остваруваат свои лични и заеднички потреби и интереси во областа на културата и работниците што вршат културни дејности остваруваат слободна размена на трудот, го здружуваат трудот и средствата и рамноправно и заеднички одлучуваат за вршењето на културните дејности во согласност со заедничките интереси, ја утврдуваат политиката на развојот и унапредувањето на културните дејности и остваруваат други заеднички интереси.

Член 4

Заедниците на културата се основаат со самоуправна спогодба што се утврдува на собирот на работните луѓе со мнозинство на гласови на работните луѓе што го сочинуваат собирот.

Самоуправната спогодба од став 1 на овој член ја склучуваат овластените органи определени со статутот или друг самоуправен општ акт на организациите на здружениот труд и другите организации и заедници.

Член 5

Културни дејности во смисла на овој закон се дејностите во областа на заштитата на спомениците на културата, заштитата на природните реткости, архивската, музејската и библиотекарската дејност, литературното творештво и издавачката дејност, филмското творештво и филмското производство, музичкото и драмското творештво и сценско-уметничките дејности, ликовното творештво, културно-уметничката дејност и радио и телевизиската дејност, прикажувањето на филмови и аматерските културно-уметнички дејности.

Член 6

Дејноста на заедниците на културата е од посебен општествен интерес.

Член 7

Заради задоволување на своите лични и заеднички потреби и интереси во областа на културата, работниците и другите работни луѓе им плаќаат придонес на заедниците на културата од доходот на основните организации на здружениот труд и од личниот доход, во согласност со намената, односно целите за кои служат овие средства.

Во обезбедувањето на средства за задоволување на потребите и интересите од став 1 на овој член учествуваат општините и Републиката од своите приходи.

Член 8

Средствата за вршење на културните дејности се утврдуваат со повеќегодишни и годишни програми што ги донесуваат заедниците на културата во согласност со општествените планови и програми за развојот.

II. ЗАЕДНИЦИ НА КУЛТУРАТА

Член 9

Заедници на културата се основаат за подрачје на општина (општинска заедница на културата) и за територијата на Републиката (Републичка заедница на културата).

Заедница на културата може да се основе и за подрачје на две или повеќе општини.

Кога заедница на културата се основа за подрачје на две или повеќе општини, за подрачјата на општините се основаат заедници на културата како делови на таа заедница.

За задоволување на потребите и интересите, во одделни културни дејности можат да се основаат посебни заедници на културата.

Член 10

Заедниците на културата:

— го програмираат развојот на културните дејности во согласност со општествените планови и програми за развој;

— обезбедуваат материјални услови за вршење, развој и унапредување на културните дејности;

— создаваат услови, преку слободната размена на трудот, да се оствари еднаква општествено-економска положба на работниците во организациите на здружениот труд што вршат културни дејности и работниците во другите организации на здружениот труд;

— ги развиваат и унапредуваат самоуправните општествено-економски односи во областа на културата врз начелата на доходот.

Во заедниците на културата се остваруваат и други работи од заеднички интерес во областа на културата.

Член 11

Со работите на заедниците на културата управува собранието на заедницата на културата (собрание).

Собранието го сочинуваат делегати што ги избираат и отповикуваат работниците и другите работни луѓе што остваруваат свои лични и заеднички потреби и интереси во областа на културата и работниците во организациите на здружениот труд што вршат културни дејности, според прописите за избор на делегати во собранијата на самоуправните интересни заедници.

Член 12

Делегатите во собранието на општинската заедница на културата ги избираат:

— работните луѓе во основните организации на здружениот труд и другите самоуправни организации и во работните заедници што вршат работи од заеднички интерес за повеќе основни организации на здружениот труд;

— работните луѓе што вршат земјоделска, занаетчиска и друга дејност со личен труд, со средства во сопственост на граѓаните и работните луѓе кои со личен труд самостојно, во вид на занимање, вршат професионална дејност заедно со работниците вработени кај нив;

— работните луѓе во работните заедници на државните органи, општествено-политичките заедници и здруженијата и во другите работни заедници кои не се организирани како организации на здружениот труд како и активните воени лица и цивилните лица на служба во вооружените сили на СФРЈ, на начин утврден со уставот и со закон;

— работниците во организациите на здружениот труд и работните луѓе во другите организации што вршат културни дејности.

Член 13

Делегатите во собранието на Републичката заедница на културата ги избираат работните луѓе од алинеја 1, 2 и 3 на претходниот член на работниците во организациите на здружениот труд и работните луѓе на другите организации што вршат културни дејности, предвидени во член 24 од овој закон.

Член 14

Собранието ги врши особено следните работи:

— донесува статут на заедницата на културата, деловник за својата работа и други општи акти;

— донесува годишни и повеќегодишни планови и програми за вршење развој и финансирање на културните дејности;

— донесува финансиски план и завршна сметка;

— донесува критериуми и мерила за финансирање на културните дејности;

— утврдува стапки на придонесите на заедницата на културата;

— утврдува стандарди за вршење на културни дејности;

— донесува одлука за основање на организации на здружен труд во областа на културата и одлука за делумно или потполно престанување на финансирањето на културните дејности;

— одлучува за склучување на договори за финансирање на културните дејности во согласност со статутот на заедницата;

— одлучува за здружување на средствата на заедницата;

— врши и други работи што му се ставени во надлежност со самоуправната спогодба за основање на заедницата на културата, со статутот и со други општи акти на заедницата.

Член 15

Собранието одлучува рамноправно со мнозинството гласови на делегатите на работниците и другите работни луѓе што остваруваат свои лични и заеднички потреби и интереси во областа на културата и со мнозинството гласови на делегатите на работниците што вршат културни дејности.

Ако не се постигне согласност при одлучувањето, по два претреса еднопосредно за спорното прашање, собранието образува заедничка комисија, составена од еднаков број на членови од редот на делегатите на работниците и другите работни луѓе кои остваруваат свои лични и заеднички потреби и интереси во областа на културата и од редот на делегатите на работниците што вршат културни дејности, на која ѝ се доверува усогласувањето на ставовите по спорното прашање.

Ако комисијата не постигне усогласување на ставовите по спорното прашање и ако делегатите на работниците и другите работни луѓе што остваруваат свои лични и заеднички потреби и интереси во областа на културата или делегатите на работниците што вршат културни дејности не го усвојат предлогот на Комисијата, собранието на општината односно Собранието на Социјалистичка Република Македонија донесува одлука со која привремено се решава тоа прашање.

Одлуката од претходниот став се применува до донесувањето на одлука од собранието на заедницата.

Член 16

Собранието може одредени извршни функции да им довери на своите извршни органи што му се одговорни за својата работа.

Член 17

Заедниците на културата имаат статут.

Статутот се донесува во согласност со самоуправната спогодба за основање на заедницата.

Член 18

Самоуправната спогодба и статутот на општинската заедница на културата ги потврдува собранието на општината на чие подрачје е седиштето на заедницата.

Самоуправната спогодба и статутот на републичката заедница на културата ги потврдува Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Член 19

Надзор над законитоста на работата на општинската заедница на културата врши собранието на општината на чие подрачје е седиштето на заедницата.

Надзор над законитоста на работата на републичката заедница на културата врши Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Член 20

Средства на заедниците на културата обезбедуваат работните луѓе со:

- придонес од доходот на основните организации на здружениот труд;
- придонес од личен доход од работен однос;
- придонес од личен доход од земјоделска дејност;
- придонес од личен доход од самостојно вршење на стопанска дејност; и
- придонес од личен доход од самостојно вршење на стопанск адејност; и
- придонес од личен доход од самостојно вршење на нестопански дејности.

Средства на заедниците на културата им обезбедуваат општините и Републиката.

Средства на заедниците на културата можат да се обезбедат и со самоуправни одлуки на основните организации на здружениот труд и други организации и заедници.

Член 21

Организациите на здружениот труд и други организации и заедници, стручните здруженија и поединци што вршат културни дејности, стекнуваат средства за вршење на дејноста преку цената на културните дејности, врз основа на утврдени стандарди за вршење на културни дејности.

Стандардите од претходниот став ги донесува Собранието на заедницата.

Член 22

Со цената на културните дејности се обезбедуваат средства за:

- материјални трошоци;
- амортизација на објектите и другите основни средства;
- лични доходи на работниците, во согласност со општествениот договор и самоуправната спогодба;
- законски и договорни обврски;
- научно-истражувачка работа сврзана со развојот и унапредувањето на културните дејности;
- стручно усовршување на кадрите во областа на културата;
- заеднички потреби на работниците; и
- модернизирање и проширување на материјалната основа.

Член 23

Од средствата на општинската заедница на културата се финансираат културните дејности од член 5 на овој закон и инвестициите во областа на културата.

Член 24

Републичката заедница на културата обезбедува средства за финансирање дејноста на Архивот на Македонија, Народната и универзитетска библиотека „Климент Охридски“ и Републичкиот завод за заштита на спомениците на културата, како и средства за финансирање на литературното творештво и издавачката дејност, филмското творештво и филмското производство, музичкото, драмското и ликовното творештво од општ интерес за Републиката.

Републичката заедница учествува во обезбедувањето на средства за финансирање на архивската дејност, заштитата на спомениците на културата и заштитата на природните реткости, дејноста на Операта и Балетот на Македонскиот народен театар, Филхармонијата на Социјалистичка Република Македонија, Театарот на народностите и Ансамблот за народни игри и песни „Танец“, Историскиот музеј на Македонија, Археолошкиот музеј на Македонија, Етнолошкиот музеј на Македонија, Природнонаучниот музеј на Македонија и Музејот на современа уметност надвор од седиштето, традиционалните културно-уметнички манифестации, како и другите културни дејности од член 5 на овој закон од општ интерес за Републиката.

Републичката заедница учествува и во обезбедувањето средства за инвестициите во областа на културата од општ интерес за Републиката.

Член 25

Обврзници на придонесот за културата од доходот, се основните организации на здружениот труд и другите самоуправни организации од областа на стопанството, вклучувајќи ги и организациите на здружениот труд регистрирани како установи, распоредени во областите од 1 до 8 од Номенклатурата за распоредување на стопанските и други организации и државните органи по дејности.

Основица за пресметување и плаќање на придонесот од претходниот став е остварениот доход, намален за пресметаните законски и договорни обврски, освен данокот на доход.

Член 26

Обврзници на придонесот за културата од личен доход, се работниците кои остваруваат личен доход од работен однос, освен работниците вработени кај обврзниците од членот 25 на овој закон.

Основица за пресметување и плаќање на придонесот од претходниот став претставуваат сите парични примања според законот за даноците на граѓаните.

Член 27

Обврзници на придонесот за култура од личниот доход се и работните луѓе кои самостојно вршат земјоделска, стопанска и нестопанска дејност.

Основица за пресметување и плаќање на придонесот од претходниот став е основницата на која се плаќа данок според Законот за даноците на граѓаните.

Член 28

Пресметувањето и уплатувањето на придонесот за култура од личен доход од работен однос го вршат исплатителите на личните доходи.

Утврдувањето и наплатата на придонесот за културата од личниот доход од член 27 на овој закон, го врши органот за приходи на општината во роковите и на начин пропишан во Законот за даноците на граѓаните.

Член 29

Во поглед на пресметувањето, уплатувањето и застареноста и присилната наплата на придонесот за култура од доходот на организациите на здружениот труд и казните се применуваат соодветните одредби од Законот за данокот на доход на организациите на здружениот труд.

Во поглед на пресметувањето, плаќањето олеснувањата, ослободувањата, застареноста, присилната наплата и отписот на придонесот за култура од личен доход и казните се применуваат соодветните одредби од Законот за даноците на граѓаните.

III. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 30

Средствата на заедниците на културата од член 20 на овој закон во 1974 година не можат да бидат помали од средствата за култура обезбедени во 1973 година.

Член 31

Стандардите за вршење на културни дејности од член 21 на овој закон ќе се донесат до 30 ноември 1974 година.

До донесувањето на стандардите од претходниот став, цената на културните дејности ќе се утврдува со договор меѓу заедниците на културата и организациите на здружениот труд и други организации и заедници, стручните здруженија и поединци што вршат културни дејности.

Член 32

Заедниците на културата ќе се конституираат до 31 март 1974 година.

Ако општинска заедница на културата не се конституира во рокот од претходниот став, Собранието на општината ќе донесе одлука за основање

на општинска заедница на културата со која ќе ги утврди и стапките на придонесите од член 20 на овој закон.

Ако републичката заедница на културата не се конституира односно не ги утврди стапките на придонесите во рокот од став 1 на овој член, ќе се применуваат следните стапки на придонеси на републичката заедница на културата:

— 0,20% од доходот на основните организации на здружениот труд (член 25);

— 0,20% од личниот доход од работен однос (член 26).

Стапките од претходниот став се применуваат до утврдувањето на стапки од собранието на заедницата.

Член 33

Подготовки за конституирање на заедниците на културата вршат иницијативни одбори.

Членовите на иницијативниот одбор за општинска заедница на културата ги именува собранието на општината.

Членовите на иницијативниот одбор за републичката заедница на културата ги именува Извршниот совет на Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Иницијативните одбори ги свикнуваат седниците за конституирање на собранијата на заедниците на културата.

Член 34

На 31 март 1974 година престануваат да важат:

— Законот за Републичкиот фонд за унапредување на кинематографијата („Службен весник на СРМ“ број 4/65);

— Законот за Републичкиот фонд за унапредување на издавачката дејност („Службен весник на СРМ“ бр. 14/65);

— Законот за Републичкиот фонд за унапредување на културните дејности („Службен весник на СРМ“ бр. 14/65);

— Законот за воведување филмски придонес („Службен весник на СРМ“ бр. 3/69) и

— Законот за данок на приходот од изнајмени увезени филмови („Службен весник на СРМ“ бр. 8/73).

Член 35

Средствата, правата и обврските на Републичкиот фонд за унапредување на кинематографијата, Републичкиот фонд за унапредување на издавачката дејност и Републичкиот фонд за унапредување на културните дејности се пренесуваат врз Републичката заедница на културата.

Член 36

Овој закон влегува во сила осмиот ден од објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

26.

Врз основа на член 152, став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ФИЗИЧКАТА КУЛТУРА И САМОУПРАВНИТЕ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ НА ФИЗИЧКАТА КУЛТУРА

Се прогласува Законот за физичката култура и самоуправните интересни заедници на физичката култура,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Републичкиот собор, одржана на 7 февруари 1974 година, и на седницата на Просветно-културниот собор, одржана на 7 февруари 1974 година.

Број 03-353
8 февруари 1974 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

ЗАКОН

ЗА ФИЗИЧКАТА КУЛТУРА И САМОУПРАВНИТЕ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ НА ФИЗИЧКАТА КУЛТУРА

I ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредува системот на физичката култура, основните права и обврски на работните луѓе и граѓаните, организациите на здружениот труд и други организации, месните заедници и општествено-политичките заедници во областа на физичката култура, и се утврдува обврска за основање на самоуправни интересни заедници на физичката култура, начелата за нивната организација и за меѓусебните односи, како и обврската за плаќање на придонес на заедниците.

Член 2

Физичката култура придонесува за изградување и оформување на личноста и за развивање на нејзините творечки способности, зачувување на здравјето, за подигање на работната и одбранбената способност на работните луѓе и граѓаните, за збогатување содржината на слободното време, спортските достигнувања и продолжување на активниот живот на човекот.

Член 3

Физичката култура е дејност од посебен општествен интерес.

Член 4

Физичката култура ги опфаќа:

— физичкото образование и воспитување, телесното вежбање, спортската и спортско-рекреативната активност;

— организираниите облици на спортски и спортско-рекреативни активности во организациите на здружениот труд, други организации и месните заедници;

— организираниите спортски и спортско-рекреативни активности со младината во рамките на спортските и другите организации за физичка култура;

— организираното телесно вежбање заради отстранување на лошото држење на телото и рехабилитација на телесните деформитети;

— прикажувањето на достигнувањата во областа на физичкото образование, воспитување и спорт, преку натпревари, масовни настани и слично, и

— научно-истражувачката и стручната работа за унапредување на физичкото образование и воспитување, физичкото вежбање, спортската и спортско-рекреативната активност.

Член 5

Физичкото образование и воспитување, спортската и спортско-рекреативната активност, како основни подрачја во областа на физичката култура, се потреба на работните луѓе и граѓаните.

Член 6

Организациите на здружениот труд и другите самоуправни организации и заедници, општините и Републиката, создаваат услови за развиток на физичката култура и им даваат поддршка на иницијативите на работните луѓе и граѓаните и нивните здруженија во оваа област.

Член 7

Училиштата и другите установи за образование и воспитување особено обезбедуваат остварување на општествените задачи во физичката култура и создаваат трајни навики за активно учество во физичката култура.

Член 8

Со задолжително физичко образование и воспитување се опфаќаат учениците и студентите, децата во предучилишните установи и другите установи за образование и воспитување на децата и младината.

Член 9

Според своите можности и потреби, организациите на здружениот труд и другите самоуправни организации обезбедуваат остварување на разни облици на спортско-рекреативни активности на своите работници во рамките на работниот процес и надвор од него.

Организациите на здружениот труд и другите самоуправни организации го уредуваат начинот и условите за извршување на задачите во областа на физичката култура и го следат нејзиниот одраз врз здравјето и работната способност на работниците.

Член 10

Во месната заедница се задоволуваат потребите на работните луѓе и граѓаните од спортско-рекреативните активности.

Месната заедница организира спортско-рекреативна активност со учество на работните луѓе, граѓаните, организациите на здружениот труд, другите самоуправни организации и заедници и општината.

Правата и должностите на месната заедница во областа на физичката култура се утврдуваат со нејзиниот статут.

Член 11

Според својот интерес работните луѓе и граѓаните, сами или здружени во соодветни организации за физичка култура, ги задоволуваат своите потреби во областа на физичката култура.

Задоволувајќи ги потребите и интересите на работните луѓе и граѓаните, организациите за физичка култура дејствуваат за опфаќање на што поголем број деца, младина и возрасни во активностите на физичката култура, развиваат врвни достигнувања и го поттикнуваат и организираат телесното вежбање, спортските и спортско-рекреативните активности.

Член 12

Во остварувањето на своите права и должности општината:

— го утврдува развојот на физичката култура со своите општествени планови и програми;

— се грижи за обезбедување на простор за потребите на физичката култура во своите урбанистички и други просторни планови;

— учествува во обезбедувањето на средства за изградба на објекти за физичка култура и се грижи за зачувувањето на намената на објектите за физичка култура;

— се грижи за задоволување на потребите од врвни спортски достигнувања;

— се грижи за задоволување на потребите од кадри за физичката култура;

— ја поттикнува и помага активноста на заедниците на образованието, организациите на здружениот труд во областа на воспитувањето, образованието и здравството, како и на организациите од областа на физичката култура, месните заедници и другите самоуправни организации по прашањата што се од заеднички интерес за физичката култура;

— врши и други работи утврдени со закон и статутот на општината.

Член 13

Републиката:

— се грижи и го насочува развојот на физичката култура со општествените планови и програми;

— учествува во создавањето на услови за оспособување и усовршување на кадри во физичката култура;

— учествува во финансирањето, адаптацијата и опремувањето на објекти за физичка култура од посебно значење;

— ги следи резултатите на развојот на физичката култура, посебно на психофизичките способности на работните луѓе и граѓаните;

— создава услови за развој на врвниот спорт и врвните спортски достигнувања;

— учествува во финансирањето на спортските натпревари и приредби од републичко, сојузно и меѓународно значење, што се организираат или одржуваат на територијата на Републиката.

II УСЛОВИ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТИТЕ НА ФИЗИЧКАТА КУЛТУРА**Член 14**

Општините, со своите урбанистички и други просторни планови, обезбедуваат простор според програмите за развој на физичката култура, за задоволување на потребите на работните луѓе и граѓаните од површини и објекти за физичката култура.

Член 15

Објектите за физичка култура се одржуваат во состојба која обезбедува безбедно користење за намената за која се изградени.

Член 16

При изградба на објекти наменети за воспитно-образовните установи, се изградуваат и објекти за потребите на физичката култура.

Член 17

Организациите за физичка култура се должни да се грижат за здравствениот надзор над лицата кои организирано се занимаваат со физичко вежбање и учествуваат во спортски натпревари.

Лицата од став 1 на овој член се должни да се подложат на здравствен надзор.

Здравствениот надзор опфаќа здравствен преглед пред почетокот како и систематски контролни прегледи за време на учеството во активностите на физичката култура од став 1 на овој член.

Член 18

Организаторите на спортски натпревари и други приредби во областа на физичката култура се должни да обезбедат укажување на итна медицинска помош.

Член 19

Објектите, опремата и реkvизитите за спортска и спортско-рекреативна активност подлежат на хигиенско-санитарен и технички надзор.

Член 20

Поблиски прописи за здравствениот надзор на лицата што организирано се занимаваат со физичко вежбање и учествуваат во спортски натпревари, за обемот и начинот на организирање укажувањето на итна медицинска помош и вршењето на хигиенско-санитарен надзор на уредите и објектите за физичка култура, донесува републичкиот секретар за здравство и социјална политика, во согласност со Комитетот за физичка култура.

III САМОУПРАВНИ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ НА ФИЗИЧКАТА КУЛТУРА**Член 21**

Заради организирано задоволување на своите лични и заеднички потреби и интереси во областа на физичката култура, работниците и другите работни луѓе во организациите на здружениот труд и другите самоуправни организации и заедници, заедно со работниците и другите работни луѓе во организациите на здружениот труд и другите организации во областа на физичката култура, основаат самоуправни интересни заедници на физичката култура.

Член 22

Самоуправната интересна заедница на физичката култура се основа за подрачјето на општината (општинска заедница на физичката култура) и за територијата на Републиката (републичка заедница на физичката култура).

Кога се основа општинска заедница на физичката култура за подрачје пошироко од подрачјето на општината, за подрачјата на општините се основаат заедници како делови на општинската заедница на физичката култура.

Член 23

Дејноста на заедницата на физичката култура е од посебен општествен интерес.

Член 24

Самоуправната интересна заедница се основа со самоуправни спогодба што се утврдува на собирите на работните луѓе, со мнозинство на гласови на работните луѓе што го сочинуваат соборот.

Самоуправната спогодба, во името на учесниците на спогодбата, ја склучуваат органите определени со статутот, односно друг самоуправен општ акт на организацијата на здружениот труд и други организации и заедници.

Самоуправната спогодба за основање на општинската заедница на физичката култура, односно нејзиниот статут го потврдува Собранието на општината на чие подрачје е седиштето на заедницата, а самоуправната спогодба за основање на републичка заедница на физичката култура, односно нејзиниот статут го потврдува Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Член 25

Орган на управување на заедницата на физичката култура е Собранието на заедницата.

Собранието може определени извршни функции да им довери на своите извршни органи што му се одговорни за својата работа.

Член 26

Собранието на заедниците на физичката култура го сочинуваат делегати што ги избираат и отповикуваат:

1) работните луѓе во основните организации на здружениот труд и другите самоуправни организации и во работните заедници што вршат работи од заеднички интерес за повеќе основни организации на здружениот труд; работните луѓе во работните заедници на државните органи, општествено-политичките и други организации и здруженија и во другите работни заедници кои не се организирани како организации на здружениот труд, како и активните воени лица и цивилните лица на служба во вооружените сили на СФРЈ; работните луѓе што вршат земјоделска, занаетчиска и друга дејност со личен труд со средства во сопственост на граѓаните и работните луѓе, кои со личен труд самостојно, во вид на занимање, вршат професионална дејност, заедно со работниците вработени кај нив;

2) работните луѓе во организациите на здружениот труд и другите организации во областа на физичката култура.

Член 27

Собранието на заедницата на физичката култура особено ги врши следните работи:

- 1) донесува статут на заедницата;
- 2) донесува годишни и повеќегодишни планови и програми за развој на физичката култура;
- 3) утврдува стапки на придонеси;
- 4) донесува мерила и критериуми за финансирање на физичката култура;
- 5) одлучува за распределба на средствата;
- 6) донесува деловник за работа на Собранието;
- 7) врши и други работи што со самоуправната спогодба за основање и со статутот му се ставени во надлежност.

Член 28

За меѓусебните права, обврски и одговорности во Собранието на заедницата рамноправно одлучуваат со мнозинство на гласови на делегатите на работните луѓе што здружуваат средства и со мнозинство на гласови на делегатите на работните луѓе што вршат дејности во областа на физичката култура.

Член 29

Ако не се постигне согласност при одлучувањето, по два претреса еднопозруго за спорното прашање, Собранието формира комисија составена од еднаков број членови на делегатите на работните луѓе што здружуваат средства и делегатите на работните луѓе што вршат дејности во областа на физичката култура, на која ѝ се доверува составувањето на предлог за решавањето на спорот.

Ако во комисијата не се постигне согласност или ако делегатите на работните луѓе што здружуваат средства или на работните луѓе што вршат дејности во областа на физичката култура не го усвојат предлогот на комисијата, прашањето се симнува од дневниот ред на Собранието и се става повторно на дневен ред во рок што не може да биде подолг од три месеци.

Ако при повторното одлучување не се постигне согласност, за прашањата од кои битно зависи работата на заедницата и тоа: утврдувањето на стапките на придонесите, донесувањето на финансискиот план и завршната сметка и донесувањето на планот и програмата за развој на физичката култура, Собранието на општината на чие подрачје е седиштето на општинската заедница на физичката култура, односно Собранието на Социјалистичка Република Македонија за републичката заедница на физичката култура, донесува привремена одлука.

Одлуката од претходниот став на овој член се применува до донесувањето на усогласена одлука од Собранието на заедницата на физичката култура.

Член 30

Општинската заедница на физичката култура: — го планира и програмира развојот на физичката култура во согласност со плановите за развој на општината;

— обезбедува средства за финансирање на физичката култура и проширување на материјалната основа за развој на физичката култура;

— донесува програми и утврдува критериуми за финансирање на физичката култура;

— ги усогласува програмите за активностите во областите на физичката култура и дава мислења и предлози за решавање на прашањата што се од значење за развојот на физичката култура;

— дава иницијатива за општествено договарање и програмирање на активностите на физичката култура, учествува во донесувањето на тие програми и се грижи за нивното спроведување;

— врши и други работи што се утврдени со самоуправната спогодба за основање на заедницата и со нејзиниот статут.

Член 31

Републичката заедница на физичката култура: — го планира и програмира развојот на физичката култура во сообразност со плановите за развој на Републиката;

— учествува во обезбедувањето на услови за меѓурејпубличка соработка и за подготвување на спортските кога тие ја претставуваат Социјалистичка Република Македонија и Социјалистичка Федеративна Република Југославија;

— учествува во финансирањето на спортски натпревари и други приредби во областа на физичката култура од значење за Републиката;

— учествува во создавањето на услови за оспособување и усојрнување на стручни работници во областа на физичката култура;

— учествува заедно со други организации и заедници во обезбедувањето на средства за научно-истражувачката и издавачката дејност на подрачјето на физичката култура;

— учествува во обезбедувањето на средства за финансирање и кредитирање изградбата, алапацијата и опремувањето на објектите за физичка култура што се од посебно значење;

— дава мислење и предлози за решавање на прашањата што се од значење за развојот на физичката култура во Републиката;

— врши и други работи што се утврдени со самоуправната спогодба за основање на заедницата и со нејзиниот статут.

Член 32

Надзор над законитоста на работата на општинската заедница на физичката култура врши Собранието на општината на чие подрачје се наоѓа седиштето на заедницата.

Надзор над законитоста на работата на републичката заедница на физичката култура врши Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

IV СРЕДСТВА НА ЗАЕДНИЦИТЕ НА ФИЗИЧКАТА КУЛТУРА И НИВНОТО КОРИСТЕЊЕ

Член 33

Средствата за физичката култура се утврдуваат врз основа на годишни и повеќегодишни програми што ги донесуваат заедниците на физичката култура.

Член 34

Средства на заедниците на физичката култура им обезбедуваат работните луѓе со:

- придонес од доходот на основните организации на здружениот труд;
- придонес од личен доход од работен однос;
- придонес од личен доход од земјоделска дејност;
- придонес од личен доход од самостојно вршење на стопанска дејност; и
- придонес од личен доход од самостојно вршење на нестопанска дејност.

Средства на општинската заедница на физичка култура ѝ обезбедува и општината од своите приходи.

Член 35

За финансирање на дејностите во областа на физичката култура од општ интерес за Републиката, средства обезбедува и Републиката.

Член 36

Обврзници на придонесот за физичка култура од доходот се основаните организации на здружениот труд и другите самоуправни организации од областа на стопанството, вклучувајќи ги организациите на здружениот труд, регистрирани како установи, распоредени во областите од 1 до 8 на Номенклатурата за распоредување на стопанските и други организации и државни органи по дејности.

Основица за пресметување и плаќање на придонесот од претходниот став е остварениот доход, намален за пресметаните законски и договорни обврски, освен данокот на доход.

Член 37

Обврзници на придонесот за физичка култура од личен доход, се работниците кои остваруваат личен доход од работен однос, освен работниците вработени кај обврзниците од член 36 на овој закон.

Основица за пресметување и плаќање на придонесот од претходниот став претставуваат сите парични примања според Законот за даноците на граѓаните.

Член 38

Обврзници на придонесот за физичка култура од личен доход се и работните луѓе кои самостојно вршат земјоделска, стопанска и нестопанска дејност.

Основица за пресметување и плаќање на придонесот од претходниот став е основицата на која се плаќа данок според Законот за даноците на граѓаните.

Член 39

Пресметувањето и уплатувањето на придонесот за физичка култура од личен доход од работен однос го вршат исплатителите на личните доходи.

Утврдувањето и наплатата на придонесот за физичка култура од личен доход од член 38 на овој закон, го врши органот за приходи на општината во роковите и на начин пропишани во Законот за даноците на граѓаните.

Член 40

Во поглед на пресметувањето, уплатувањето, застареноста и присилната наплата на придонесот од доходот за физичката култура се применуваат соодветните прописи за оданочување на доходот на организациите на здружениот труд.

Во поглед на пресметувањето, плаќањето и олеснувањата, ослободувањата, застареноста, присилната наплата и отписот на придонесот за физичка култура и казните се применуваат соодветните одредби од Законот за даноците на граѓаните.

Член 41

Со закон, општествени договори, самоуправни спогодби, одлуки и договори се обезбедуваат и други средства за остварување програмата на заедницата на физичката култура.

Член 42

Средствата на заедниците на физичката култура се користат според утврдените програми на заедниците.

Член 43

Средствата на заедниците на физичката култура се доделуваат врз основа на програма за активност во областа на физичката култура и резултатите во работата.

Заедниците со корисниците склучуваат договори за користење на средствата.

V ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 44

Подготовките за основање на општинска заедница на физичката култура ги врши иницијативен одбор што го именува собранието на општината.

Подготовките за основање на републичката заедница на физичката култура ги врши иницијативен одбор, што го именува Извршниот совет на Собранието на СРМ.

Иницијативниот одбор подготвува самоуправна спогодба, го свикнува првото собрание на заедницата на физичката култура, утврдува предлог на статут на заедницата и деловник на собранието на заедницата.

Член 45

Заедниците на физичката култура да отпочнат со работа до 31 март 1974 година.

Член 46

Доколку општинските заедници на физичката култура не се основаат до рокот од претходниот член, собранието на општината ќе донесе одлука за основање на општинска заедница на физичката култура.

Член 47

Заедниците на физичката култура ќе ги утврдат стапките на придонесите според овој закон, најдоцна до 31 март 1974 година.

Ако во рокот определен со став 1 на овој член не се утврдат стапките на придонесите на заедниците на физичката култура, од 1 април 1974 година привремено ќе се применуваат:

1) за општинската заедница на физичката култура стапки што ќе ги утврди собранието на општината;

2) за републичката заедница на физичката култура:

— 0,04% од доходот на основните организации на здружениот труд (член 36); и

— 0,05% од личниот доход од работен однос (член 37).

Член 48

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службениот весник на Социјалистичка Република Македонија“.

27.

Врз основа на член 152, став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА САМОУПРАВНИТЕ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ НА НАУЧНИТЕ ДЕЈНОСТИ

Се прогласува Законот за самоуправните интересни заедници на научните дејности, што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Републичкиот собор, одржана на 7 февруари 1974 година, и на седницата на Просветно-културниот собор, одржана на 7 февруари 1974 година.

Број 03-356
8 февруари 1974 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

ЗАКОН

ЗА САМОУПРАВНИТЕ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ НА НАУЧНИТЕ ДЕЈНОСТИ

Член 1

Со овој закон се утврдува обврска за основање на самоуправна интересна заедница во областа на научните дејности, начелата на нејзината организација и за меѓусебните односи и обврска за плаќање на придонес на заедницата.

Член 2

Работните луѓе преку организациите на здружен труд и другите самоуправни организации, во работните заедници што вршат работи од заеднички интерес за повеќе основни организации на здружен труд, во работните заедници на државните органи, општествено-политичките и другите организации и здруженијата и во другите работни заедници кои не се организирани како организации на здружен труд, како и активните воени лица и цивилните лица на служба во вооружените сили на СФРЈ (корисници на научните услуги) со работниците во основните организации на здружениот труд во областа на научните дејности (даватели на научните услуги), основаат самоуправна интересна заедница на научните дејности на територијата на Социјалистичка Република Македонија (заедница на научните дејности).

Член 3

Заедницата на научните дејности се основа со самоуправна спогодба што се утврдува на собирите на работните луѓе со мнозинство на гласови на работните луѓе што го сочинуваат соборот.

Самоуправната спогодба, во името на учесниците на спогодбата, ја утврдуваат органите определени со статутот односно со друг самоуправен општ акт на организацијата на здружен труд и друга организација или заедница.

Член 4

Дејноста на заедницата на научните дејности е од посебен општествен интерес.

Член 5

Самоуправната спогодба за основање односно статутот на заедницата на научните дејности го потврдува Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Член 6

Орган на управување на заедницата на научните дејности е собранието на заедницата.

Собранието на заедницата на научните дејности може определени извршни функции да им довери на своите извршни органи што му се одговорни за својата работа.

Член 7

Собранието на заедниците на научните дејности ги врши особено следните работи:

1. донесува статут и деловник за работа,
2. донесува план и програма за развој на дејноста,
3. утврдува стапки на придонесот,
4. донесува мерила и критериуми за финансирање на дејноста,
5. врши распределба на средствата,
6. врши и други работи што со самоуправната спогодба за основање и со статутот му се ставени во надлежност.

Член 8

За меѓусебните права, обврски и одговорности во собранието на заедницата рамноправно одлучуваат со мнозинство на гласови делегатите на корисниците на научни услуги и со мнозинство на гласови на давателите на научните услуги.

Член 9

Ако не се постигне согласност при одлучувањето, по два претреса едноподруго за спорното прашање, собранието формира комисија, составена од еднаков број членови на корисниците на научни услуги и давателите на научните услуги, на која ѝ се доверува составувањето на предлог за решавање на спорот.

Ако во Комисијата не се постигне согласност или ако собранието не го усвои предлогот на комисијата, прашањето се симнува од дневниот ред на собранието и повторно се става на дневен ред во рок што не може да биде подолг од три месеци.

Ако и при повторното одлучување не се постигне согласност за прашањата од кои битно зависи работата на заедницата и тоа: утврдувањето на стапките на придонесите, донесувањето на финансискиот план и завршната сметка и донесувањето на планот и програмата за развој на дејноста, Собранието на Социјалистичка Република Македонија донесува привремена одлука.

Одлуката од претходниот став на овој член се применува до донесувањето на усогласена одлука од собранието на заедницата на научните дејности.

Член 10

Средствата за финансирање на научните дејности се утврдуваат врз основа на годишни и повеќегодишни програми што ги донесува заедницата на научните дејности.

Член 11

За што непосредно остварување на своите самоуправни права и интереси, членовите на заедницата на научните дејности, под услови утврдени со самоуправната спогодба за основање на заедницата или со нејзиниот статут, се организираат во основни заедници или единици.

Член 12

Заедницата на научните дејности:
— го планира и програмира развојот на науката во согласност со општествениот план на Републиката,

— обезбедува средства за научните дејности како и за нивен развој и унапредување,

— донесува програми и критериуми за финансирање на научните дејности.

— донесува програми за меѓурегионална и меѓународна научна соработка, програми за издигање и усовршување на научните кадри, издавање на научни списанија и научни трудови, организирање на научни собири и друго.

Заедницата на научните дејности може да основа организации на здружен труд и други организации во областа на научните дејности под услови определени со закон.

Член 13

Доколку заедницата на научните дејности утврди дека не постои општествена оправданост за вршење на определен вид на научна дејност или дека се можни поцелиходни решенија за задоволување на определена општествена потреба, по претходно прибавено мислење од Собранието на СРМ, заедницата може да одлучи делумно или целосно да престане да го финансира таквиот вид на научна дејност.

Член 14

Собранието на заедницата на научните дејности го сочинуваат делегати на корисниците на научни услуги и делегати на давателите на научните услуги.

Член 15

Средства на заедницата на научните дејности обезбедуваат работните луѓе со:

- придонес од доходот на основните организации на здружениот труд, и
- придонес од личниот доход од работен однос.

Член 16

Обврзници на придонесот за научни дејности од доходот се основните организации на здружениот труд и другите самоуправни организации од областа на стопанството, вклучувајќи ги и организациите на здружениот труд регистрирани како установи, распоредени во областите од 1 до 8 од Номенклатурата за распоредување на стопанските и други организации и државни органи по дејности.

Основица за пресметување и плаќање на придонесот од претходниот став е остварениот доход намален за пресметаните законски и договорни обврски, освен данокот на доход.

Член 17

Обврзници на придонесот за научни дејности од личен доход се работниците што остваруваат личен доход од работен однос, освен работниците вработени кај обврзниците од член 16 на овој закон.

Основица за пресметување и плаќање на придонесот од претходниот став претставуваат сите парични примања според Законот за даноците на граѓаните.

Член 18

Пресметувањето и уплатувањето на придонесот за научни дејности од личен доход од работен однос го вршат исплатителите на личните доходи.

Член 19

Во поглед на пресметувањето, уплатувањето, застареноста и присилната наплата на придонесот од доходот за научните дејности се применуваат соодветните пролиси за оданочување на доходот на организациите на здружениот труд.

Во поглед на пресметувањето, уплатувањето, застареноста и присилната наплата како и казните одредби кои се однесуваат на пресметувањето и уплатувањето на придонесот од личен доход за научните дејности се применуваат соодветните одредби од Законот за даноците на граѓаните.

Член 20

За финансирање на одделни дејности и програми во науката средства обезбедува и Републиката.

Член 21

Надзор над законитоста на работата на Заедницата на научните дејности врши Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Член 22

За подготвителните работи за конституирање на Заедницата на научните дејности се основа иницијативен одбор.

Членовите на иницијативниот одбор на Заедницата на научните дејности ги именува Извршниот совет на Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Член 23

Иницијативниот одбор е должен да изврши подготовки за свикнување на првото собрание на заедницата, да ги подготви општите акти неопходни за неговата работа и да ја свика првата седница на Собранието на заедницата на научните дејности.

Член 24

Заедницата на научните дејности ќе отпочне со работа од 31 март 1974 година.

Член 25

Заедницата на научните дејности најдоцна до 31 март 1974 година ќе ги утврди стапките на придонесите за научните дејности.

Доколку до тој ден не ги утврди стапките на придонесите за научните дејности ќе се применуваат следните стапки:

- 0,34% од доходот на основните организации на здружениот труд (член 16) и
- 0,45% од личниот доход од работен однос (член 17).

Стапките од претходниот став ќе се применуваат најдоцна до 31. XII. 1974 година.

Член 26

Републичкиот фонд за научно-истражувачката работа ќе ја продолжи работата според досегашните прописи до конституирањето на заедницата на научните дејности.

Со конституирањето на заедницата на научните дејности средствата, правата и обврските на Републичкиот фонд за научно-истражувачката работа се пренесуваат на заедницата.

Член 27

Законот за Републичкиот фонд за научно-истражувачка работа („Службен весник на СРМ“ број 14/65) престанува да важи на 31. III. 1974 година.

Член 28

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на неговото објавување во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

28.

Врз основа на член 152, став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА САМОУПРАВНИТЕ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА**

Се прогласува Законот за самоуправните интересни заедници за социјална заштита, што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Републичкиот собор, одржана на 7 февруари 1974 година, и на седницата на Социјално-здравствениот собор, одржана на 7 февруари 1974 година.

Број 03-358
8 февруари 1974 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

ЗАКОН**ЗА САМОУПРАВНИТЕ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА****I. ЗАЕДНИЧКИ ОДРЕДБИ****Член 1**

Со овој закон се утврдува обврската за основање на самоуправни интересни заедници во областа на социјалната заштита, начелата за нивно организирање и за меѓусебните односи, како и обврската за плаќање на придонес на заедниците.

Член 2

Работниците и другите работни луѓе кои во социјалната заштита врз начелата на заемност и солидарност ги остваруваат своите лични и заеднички потреби и интереси со работниците во организациите на здружениот труд што ги вршат дејностите на социјалната заштита, основаат самоуправни интересни заедници за социјална заштита.

Член 3

Самоуправните интересни заедници за социјална заштита (заедници за социјална заштита) се основаат за подрачјето на општините — општинска самоуправни интересна заедница (општинска заедница) и за територијата на Републиката — републичка самоуправни интересна заедница (републичка заедница).

Кога се основа општинска заедница за подрачје пошироко од подрачјето на општината, за подрачјата на општините се основаат заедници како делови на општинската заедница.

Член 4

Дејноста на заедниците за социјална заштита е од посебен општествен интерес.

Член 5

Заедницата за социјална заштита се основа со самоуправни спогодба која се утврдува на собирите на работните луѓе со мнозинство на гласови на работните луѓе што го сочинуваат собирот.

Самоуправната спогодба, во името на учесниците на спогодбата, ја склучуваат органите определени со статутот, односно со друг самоуправен општ акт на организацијата на здружениот труд или други организации и заедници.

Член 6

Самоуправната спогодба за основање односно статутот на општинската заедница ги потврдува собранието на општината на чие подрачје е седиштето на заедницата, а самоуправната спогодба за основање односно статутот на републичката заедница ги потврдува Собранието на СР Македонија.

Член 7

Надзор над законитоста на работата на општинската заедница врши собранието на општината на чие подрачје е седиштето на заедницата.

Надзор над законитоста на работата на Републичката заедница врши Собранието на СР Македонија.

II. ОПШТИНСКА ЗАЕДНИЦА

Член 8

Општинската заедница:

1. ја утврдува политиката на развојот и унапредувањето на социјалната заштита;
2. обезбедува средства за финансирање на социјалната заштита и за остварување на правата од социјалната заштита утврдени со закон и со самоуправните општи акти на заедницата;
3. учествува во финансирањето на изградбата, адаптацијата и опремувањето на установите за социјална заштита;
4. утврдува критериуми за финансирање на дејностите во областа на социјалната заштита;
5. врши и други работи определени со закон, општествен договор, самоуправни спогодба и статутот.

Член 9

Општинската заедница има собрание.

Собранието може определени извршни функции да им довери на своите извршни органи.

Член 10

Собранието на општинската заедница го сочинуваат делегати што ги избираат и отповикуваат:

1. работните луѓе во основните организации на здружениот труд, другите самоуправни организации и во работните заедници што вршат работи од заеднички интерес за повеќе основни организации на здружен труд, работните луѓе во работните заедници на државните органи, општествено-политичките и други организации и здруженијата и во другите работни заедници кои не се организирани како организации на здружен труд, како и активните воени лица и цивилните лица во служба во вооружените сили на СФРЈ, работните луѓе што вршат земјоделска, занаетчиска или друга стопанска или нестопанска дејност или услуги со средства во сопственост на граѓаните и работните луѓе што со личен труд самостојно, во вид на занимање, вршат професионална дејност заедно со вработените кај нив;
2. работниците во организациите на здружениот труд што вршат дејности на социјалната заштита.

Член 11

Собранието на општинската заедница ги врши особено следните работи:

1. донесува статут и деловник за работа;
2. донесува план и програма за развој на дејноста;
3. утврдува стапки на придонесот;
4. донесува мерила и критериуми за финансирање на дејноста;
5. врши распределба на средствата;
6. врши и други работи што со самоуправната спогодба и со статутот му се ставени во надлежност.

Член 12

За меѓусебните права, обврски и одговорности делегатите во собранието одлучуваат рамноправно со мнозинството на гласови на делегатите на работните луѓе, кои остваруваат свои лични и заеднички потреби и интереси во областа на социјалната заштита и со мнозинство на гласови на делегатите на работниците кои вршат дејности во областа на социјалната заштита.

Ако не се постигне согласност при одлучувањето, по два претреса еднопоброто за спорното прашање, собранието формира комисија составена од еднаков број на делегати на работните луѓе кои остваруваат свои лични и заеднички потреби и интереси во областа на социјалната заштита и делегати на работниците кои вршат дејности во областа на социјалната заштита, на која ѝ се доверува да изготви предлог за усогласување на спорното прашање.

По предлогот на комисијата од претходниот став ако и при повторното одлучување во собранието не се постигне согласност за прашањата од кои битно зависи работата на заедницата и тоа: утврдувањето на стапките на придонесите, донесувањето на финансискиот план и завршната сметка и донесувањето на планот и програмата за развој на дејноста, собранието на општината донесува привремена одлука.

Одлуката од претходниот став на овој член се применува до донесувањето на усогласена одлука.

III. РЕПУБЛИЧКА ЗАЕДНИЦА

Член 13

Републичката заедница врши работи од интерес за Републиката од областа на социјалната заштита и тоа:

1. ја утврдува политиката на развојот и унапредувањето на социјалната заштита;
2. учествува во финансирањето издршката на: доенчињата и малите деца до тригодишна возраст, сместени во установите за социјална заштита;
3. учествува во изградбата, адаптацијата и набавка на инвентар на установите за социјална заштита од посебно значење;
4. учествува во создавањето на услови за оспособување и усовршување на стручни работници во областа на социјалната заштита;
5. учествува во обезбедувањето на средства за научно-истражувачка и издавачка дејност;
6. изготвува нормативи и стандарди за вршење на дејности во областа на социјалната заштита;
7. врши и други работи определени со закон, општествен договор и самоуправни спогодба.

Член 14

Републичката заедница има собрание.

Собранието може определени извршни функции да им довери на своите извршни органи.

Член 15

Собранието на републичката заедница го сочинуваат делегати што ги избираат и отповикуваат:

1. работните луѓе во основните организации на здружениот труд, другите самоуправни организации и во работните заедници што вршат работи од заеднички интерес за повеќе основни организации на здружен труд, работните луѓе во работните заедници на државните органи, општествено-политичките и други организации и здруженија и во другите работни заедници кои не се организирани како организации на здружен труд, како и активните воени лица и цивилните лица во служба во вооружените сили на СФРЈ, работните луѓе што вршат земјоделска, занаетчиска или друга стопанска или нестопанска дејност или услуги со средства во сопственост на граѓаните и работните луѓе кои со личен труд самостојно, во вид на занимање, вршат професионална дејност заедно со работниците вработени кај нив;
2. работниците во организациите на здружен труд што ги вршат дејностите на социјалната заштита.

Во собранието на републичката заедница една половина од делегатите ги избираат работниците и работните луѓе од точка 1, а една половина од работниците од точка 2 на овој член.

Член 16

Собранието на републичката заедница ги врши особено следните работи:

1. донесува статут и деловник за работа;
2. донесува план и програма за развој на дејноста;
3. утврдува стапка на придонесот;
4. донесува мерила и критериуми за финансирање на дејноста;
5. врши распределба на средствата;
6. врши и други работи што со самоуправна спогодба и со статутот му се ставени во надлежност.

Член 17

За меѓусебните права, обврски и одговорности делегатите во собранието одлучуваат рамноправно со мнозинство на гласови на делегатите на работните луѓе кои остваруваат свои лични и заеднички потреби и интереси во областа на социјалната заштита и со мнозинство на гласови на делегатите на работниците што вршат дејности во областа на социјалната заштита.

Ако не се постигне согласност при одлучувањето по два претреса еднопозруго за спорното прашање, собранието формира комисија составена од еднаков број делегати на работните луѓе кои остваруваат свои лични и заеднички потреби и интереси во областа на социјалната заштита и делегатите на работниците што вршат дејности во областа на социјалната заштита, на која ѝ се доверува да изготви предлог за усогласување на спорното прашање.

По предлогот на комисијата од претходниот став ако и при повторно одлучување во собранието не се постигне согласност по прашањата од кои битно зависи работата на заедницата и тоа: утврдувањето на стапките на придонесите, донесувањето на финансискиот план и завршната сметка и донесувањето на планот и програмата за развој на дејноста, Собранието на Републиката донесува привремена одлука.

Одлуката од претходниот став на овој член се применува до донесувањето на усогласена одлука.

IV. ФИНАНСИРАЊЕ**Член 18**

Средства на заедниците за социјална заштита обезбедуваат работните луѓе со:

- придонес од доходот на основните организации на здружениот труд;
- придонес од личен доход од работен однос;
- придонес од личен доход од земјоделска дејност;
- придонес од личен доход од самостојно вршење на стопанска дејност; и
- придонес од личен доход од самостојно вршење на нестопанска дејност.

Член 19

Општините и Републиката, во рамките на своите права и должности во областа на социјалната заштита, обезбедуваат средства за социјална заштита.

Член 20

Средствата за социјална заштита што се обезбедуваат според одредбите на овој закон не можат да бидат во помал износ во однос на претходната година.

Член 21

Обврзници на придонесот за социјална заштита од доходот се основните организации на здружениот труд и другите самоуправни организации од областа на стопанството, вклучувајќи ги и организациите на здружениот труд регистрирани како установи, распоредени во областите од 1 до 8 од Номенклатурата за распоредување на стопанските и другите организации и државни органи по дејности.

Основица за пресметување и плаќање на придонесот од претходниот став е остварениот доход на мален за пресметаните законски и договорни обврски, освен данокот на доход.

Член 22

Обврзници на придонесот за социјална заштита од личен доход од работен однос се работниците што остваруваат личен доход од работен однос, освен работниците вработени кај обврзниците од член 21 на овој закон.

Основица за пресметување и плаќање на придонесот од претходниот став претставуваат сите нарични примања според Законот за даноците на граѓаните.

Член 23

Обврзници на придонесот за социјална заштита од личен доход се и работните луѓе што самостојно вршат земјоделска, стопанска и нестопанска дејност.

Основица за пресметување и плаќање на придонесот од претходниот став е основицата на која се плаќа данок според Законот за даноците на граѓаните.

Член 24

Пресметувањето и уплатувањето на придонесот за социјална заштита од личен доход од работен однос го вршат исплатителите на личните доходи.

Утврдувањето и наплатата на придонесот за социјална заштита од личниот доход од член 23 на овој закон, го врши органот за приходи на општината во роковите и на начин пропишан во Законот за даноците на граѓаните.

Член 25

Во поглед на пресметувањето, уплатувањето, застареноста и присилната наплата на придонесот за социјална заштита од доходот на организациите на здружениот труд се применуваат соодветните одредби од Законот за данокот на доход на организациите на здружениот труд.

Во поглед на пресметувањето, плаќањето, олеснувањата, ослободувањата, застареноста, присилната наплата и отписот на придонесот за социјална заштита од личен доход и казните се применуваат соодветните одредби од Законот за даноците на граѓаните.

V. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ**Член 26**

За подготвителните работи за конституирање на заедниците на социјалната заштита се основа иницијативен одбор.

Членовите на иницијативниот одбор на општинска заедница ги именува собранието на општината, а на иницијативниот одбор на републичката заедница ги именува Извршниот совет на Собранието на СР Македонија.

Иницијативните одбори ги свикнуваат седниците за конституирање на собранијата на заедниците на социјалната заштита.

Член 27

Заедниците на социјалната заштита ќе почнат со работа најдоцна до 31 март 1974 година.

Ако општинската заедница не се основе во рок од претходниот став, собранието на општината ќе донесе одлука за основање на општинска заедница, со која ќе ги утврди и стапките на придонесите од член 18 на овој закон.

Ако републичката заедница не се основе во рокот од став 1 на овој член односно не се утврдат стапките на придонесот, обврската за плаќање придонес на републичката заедница се утврдува и тоа:

- 0,12% од доходот на основните организации на здружениот труд (член 21); и
- 0,05% од личниот доход од работен однос (член 22).

Член 28

Со влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат одредбите на членовите од 80 до 93 од Законот за социјалната заштита („Службен весник на СРМ“, бр. 16/70, 20/71 и 35/71), освен одредбите на член 89 кој се менува и гласи:

„Републиката ѝ обезбедува средства на републичката заедница за:

— учество во изградбата, адаптацијата и опремувањето на установите за социјална заштита од општ интерес за Републиката;

— учество во финансирањето на издршката на лицата со психички, односно физички недостатоци неспособни за рехабилитација, сместени во установи за социјална заштита;

— покривање на трошоците за корисниците на инвалиднина, на слепите лица — жртви на фашистичкиот терор и слепите лица — граѓански жртви на војната;

— покривање на трошоците на лица со непознато живеалиште, корисници на социјална заштита.“

Член 29

Средствата, правата и обврските на Републичкиот фонд за социјална заштита се пренесуваат врз републиката заедница, со денот на почнувањето со работа на заедницата.

Член 30

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

29.

Врз основа на член 152, став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СТАТИСТИЧКИТЕ ИСТРАЖУВАЊА ОД ИНТЕРЕС ЗА РЕПУБЛИКАТА

Се прогласува Законот за статистичките истражувања од интерес за Републиката, што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Републичкиот собор, одржана на 7 февруари 1974 година, и на седницата на Соборот на општините, одржана на 7 февруари 1974 година.

Број 03-354

8 февруари 1974 година

Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

ЗАКОН

ЗА СТАТИСТИЧКИТЕ ИСТРАЖУВАЊА ОД ИНТЕРЕС ЗА РЕПУБЛИКАТА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Одредбите на овој закон се применуваат на статистичките истражувања од интерес за СР Македонија, како и на другите статистички истражувања што се вршат на територијата на Републиката.

Член 2

Од интерес за Републиката се статистичките и другите податоци за состојбата и движењето на населението и за економските и други појави што служат за задоволување на заедничките потреби (од статистички информации) на организациите на здружениот труд и нивните асоцијации, интересните заедници, општествено-политичките организации, општините и Републиката.

Статистичките податоци од интерес за Републиката се добиваат со статистичките истражувања од интерес за целата земја што се спроведуваат на територијата на Републиката и со вршење на други статистички истражувања што ќе ги утврди со пропис Собранието на СРМ како статистички истражувања од интерес за Републиката.

Член 3

Статистичките истражувања, во смисла на овој закон, го опфаќаат утврдувањето на методолошко-организационите основи на истражувањата, прибирањето, обработката, објавувањето на статистичките податоци и статистичките анализи.

Член 4

Статистичките податоци од интерес за Републиката, добиени со статистичките истражувања, се јавни и на секого достапни, освен податоците што претставуваат државна, воена, деловна или службена тајна.

Член 5

Статистичките истражувања од интерес за целата земја и статистичките истражувања од интерес за Републиката ги организира и извршува Републичкиот завод за статистика.

Статистичките истражувања од став 1 на овој член, во рамките на својот делокруг ги организираат и вршат: Републичкиот секретаријат за народна одбрана, Републичкиот секретаријат за внатрешни работи, Републичкиот секретаријат за правосудство, Службата на општественото книговодство, Заедницата на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, Републичкиот завод за здравствена заштита, Републичкиот завод за вработување и други органи и организации овластени за вршење на статистички истражувања (понатаму: овластени органи и организации).

Член 6

Статистичките органи и овластените органи и организации се самостојни во вршењето на статистичките истражувања. Овие органи се одговорни за точноста на статистичките податоци од интерес за Републиката.

II. ПРИБИРАЊЕ И ОБРАБОТКА НА СТАТИСТИЧКИТЕ ПОДАТОЦИ

Член 7

За да се обезбеди единствено вршење на статистичките истражувања и можности за спроведување и потполно користење на статистичките податоци, во статистичките истражувања се применува единствена методологија и единствени статистички стандарди (дефиниции, класификации, номенклатури).

Ако со сојузен пропис не е утврдена единствена методологија на статистичките истражувања неа ја утврдува Републичкиот завод за статистика, а методологијата на одделни статистички истражувања што ги спроведуваат овластените органи и организации — тие органи и организации.

Ако единствените статистички стандарди и класификации не се утврдени со сојузен пропис, нив ги утврдува Републичкиот завод за статистика. Решението за единствените статистички стандарди се објавува во „Службен весник на СР Македонија“.

Член 8

Овластените републички органи и организации се должни, пред утврдувањето на методолошките основи за прибирање и обработка на статистичките податоци и пред утврдувањето на методолошките основи за водење на одделни евиденции, што служат како извор на статистичките истражувања, да прибавуваат претходно мислење од Републичкиот завод за статистика.

Републичкиот завод за статистика е должен во рок од 30 дена од денот на приемот да даде мислење за методолошките основи од став 1 на овој член.

Член 9

Републичките органи на управата и републичките организации, кога се овластени со закон да пропишуваат водење на евиденција се должни од Републичкиот завод за статистика, пред донесување на решението, претходно да прибават мислење за методолошките основи на таквата евиденција заради нејзиното усогласување со единствените статистички стандарди од член 7 на овој закон.

Член 10

Кога евиденцијата за состојбите или појавите што се водат врз основа на републичкиот закон служи како извор на статистичките податоци, органите на управата, организациите за здружениот

труд и нивните асоцијации, самоуправните интересни заедници, општествено-политичките организации и други самоуправни и општествени организации, се должни водењето на таквата евиденција да го усогласат со основите на методологијата и единствените стандарди од член 7 на овој закон.

Член 11

Организациите на здружениот труд и нивните асоцијации, самоуправните интересни заедници, државните органи, општествено-политичките и други организации, здруженијата и поединци, должни се во одреден рок и без надоместок на статистичките и овластени органи да им даваат потполни и точни податоци за појавите што се утврдени со овој закон или врз основа на овој закон како предмет на статистичките истражувања и да им овозможат проверување на дадените податоци.

Организациите, органите и здруженијата од став 1 на овој член и поединците не се должни да даваат статистички податоци ако статистичкото истражување и обврските за давање на тие податоци не се утврдени со пропис на Собранието на СРМ.

Статистичките истражувања од интерес за Републиката, утврдени со одлука на Собранието на СРМ, претставуваат задолжителен минимум за сите статистички органи во Републиката.

Член 12

На обрасците за прибирање на податоци за статистичките истражувања од интерес за Републиката се назначува називот на истражувањето и процентот врз основа на кој тоа се врши.

Член 13

На лицата одредени за прибирање или проверување на статистички податоци од интерес за Републиката, треба да им се издаде писмено овластување.

Лицата од став 1 на овој член, не смеат никому да ги соопштуваат прибраните податоци, освен на надлежниот статистички орган односно овластениот орган и организација.

Член 14

Средствата за вршење на статистички истражувања од интерес на Републиката ги обезбедува Републиката ако со посебни прописи не е поинаку одредено.

II. ПРОГРАМА НА СТАТИСТИЧКИТЕ ИСТРАЖУВАЊА

Член 15

Статистичките истражувања утврдени со овој закон или врз основа на овој закон се вршат во времето одредено со петгодишната и со годишната програма на статистичките истражувања.

Предлогот на програма на статистичките истражувања го утврдува Извршниот совет, а програмата на статистичките истражувања ја донесува Собранието на СРМ.

Член 16

Петгодишната програма на статистичките истражувања содржи назив, содржина и време на спроведувањето на статистичките истражувања. За статистичките истражувања што се спроведуваат во првата година, петгодишната програма содржи и: кој е должен да даде податоци и во кој рок обврските на овластените органи, за кои општествено-политички заедници се утврдуваат статистичките податоци и рок до кој треба да се дадат првите резултати од обработката на статистичките податоци за потребите на Републиката.

Годишната програма на статистичките истражувања ги опфаќа статистичките истражувања што не се опфатени со петгодишната програма на статистичките истражувања, а кои треба да се извршат во годината за која се донесува програмата, и ги содржи сите елементи од став 1 на овој член предвидени со петгодишната програма на статистичките истражувања што се спроведуваат во односната година.

Член 17

За секое истражување предвидено со програмата на статистичките истражувања како ново статистичко истражување, се донесува посебно решение со кое поблиску се утврдуваат елементите и организацијата на тоа статистичко истражување.

Решение од став 1 на овој член донесува директорот на Републичкиот завод за статистика односно старешината на овластениот орган и организација во рамките на својот делокруг. Решението се објавува во „Службен весник на СР Македонија“.

Член 18

Барањата за изменување и дополнување на програмата на статистичките истражувања од интерес за Републиката, корисниците на статистичките информации ги доставуваат до Републичкиот завод за статистика односно до овластениот орган и организација.

Републичкиот завод за статистика, во соработка со овластените органи и организации, ги разгледува барањата од претходниот став и до 31 мај на Извршниот совет му поднесува предлог за изменување и дополнување на програмата на статистичките истражувања.

Член 19

Републичкиот завод за статистика секоја година, најдоцна до 31 март, му поднесува извештај на Собранието на СРМ и на Извршниот совет на Собранието на СРМ за извршувањето на програмата на статистичките истражувања во претходната година.

IV. ОБЈАВУВАЊЕ НА РЕЗУЛТАТИ ОД СТАТИСТИЧКИТЕ ИСТРАЖУВАЊА

Член 20

Резултатите од статистичките истражувања ги објавуваат надлежните статистички органи и овластените органи и организации.

Член 21

Републичкиот завод за статистика и овластените републички органи и организации можат на корисниците да им даваат на користење и необјавени статистички податоци, ако тие податоци не претставуваат државна, воена, деловна или службена тајна. Начинот на давање на тие податоци на користење го уредуваат Републичкиот завод за статистика и овластените органи и организации.

Член 22

Ако корисник побара резултатите од статистичките истражувања да му се подготват на начин кој отстапува од утврдената програма за обработка, Републичкиот завод за статистика и овластените органи и организации имаат право на надоместок на трошоците настанати со вршењето на таквата услуга.

Член 23

Работниците во надлежните и овластените органи и организации, како и лицата што тие органи ќе ги овластат за прибирање на податоци во статистичките истражувања, должни се да ја чуваат државната, воената, деловната и службената тајна.

Како службена тајна, во смисла на овој закон, се сметаат статистичките податоци прибрани од поединци кои се однесуваат на нивните лични, семејни и имотни прилики.

Директорот на Републичкиот завод за статистика односно старешината на овластениот републички орган и организација може да одреди како службена тајна да се сметаат и други статистички податоци што се однесуваат на одделни организации на здружениот труд, интересни заедници, општествено-политички заедници и на други правни лица чие објавување или соопштување би можело да има штетни последици по тие организации и заедници.

Статистичките податоци од став 2 и 3 на овој член, што се прогласени за службена тајна, не можат, како поединечни, да се објавуваат ниту на некој да му се соопштуваат.

V. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 24

Со парична казна од 1.000 до 20.000 динари ќе се казни за прекршок граѓанин ако за потребите на здружен труд, асоцијација на овие организации, интересна заедница, општествено-политичка организација и друга организација, ако за потребите на статистичките истражувања не им ги достави на надлежните органи бараните податоци во пропишаниот рок, или ако достави непотполни или неточни податоци, или ако оневозможи проширување на доставените податоци (член 11).

За дејствие од став 1 на овој член ќе се казни одговорното лице во организацијата или во заедницата од истиот став со парична казна од 500 до 5.000 динари.

Член 25

Со парична казна од 100 до 500 динари ќе се казни за прекршок граѓанин ако за потребите на статистичките истражувања не им ги достави на надлежните органи бараните податоци во пропишаниот рок, или ако достави неточни или непотполни податоци, или ако оневозможи проверување на доставените податоци (член 11).

VI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 26

Заводите за статистика во Битола, Куманово, Охрид, Тетово, Титов Велес и Штип продолжуваат да работат како работни единици на Републичкиот завод за статистика.

Член 27

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на СРМ“.

30.

Врз основа на член 152, став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ОПРЕДЕЛЕНИ ОБЛИЦИ НА ОПШТЕСТВЕНА ЗАШТИТА НА ДЕЦАТА И ЗА САМОУПРАВНИТЕ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ ЗА ОПШТЕСТВЕНА ЗАШТИТА НА ДЕЦАТА

Се прогласува Законот за определени облици на општествена заштита на децата и за самоуправните интересни заедници за општествена заштита на децата.

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Републичкиот собор, одржана на 7 февруари 1974 година, и на седницата на Социјално-здравствениот собор, одржана на 7 февруари 1974 година.

Број 03-359

8 февруари 1974 година

Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

ЗАКОН

ЗА ОПРЕДЕЛЕНИ ОБЛИЦИ НА ОПШТЕСТВЕНА ЗАШТИТА НА ДЕЦАТА И ЗА САМОУПРАВНИТЕ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ ЗА ОПШТЕСТВЕНА ЗАШТИТА НА ДЕЦАТА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат определени облици на општествена заштита на децата, дополнокот на деца и се утврдува обврската за основање на самоуправни интересни заедници за општествена за-

штита на децата, начелата на нивното организирање и на меѓусебните односи, како и обврските за плаќање на придонес на заедниците.

Член 2

Општествената заштита на децата е дејност од посебен општествен интерес.

Општествената заштита на децата што се остварува преку облиците определени со овој закон и со актите на самоуправните интересни заедници за општествена заштита на децата е дел од грижата за обезбедување на услови за организирано подигање и воспитување на децата (непосредна детска заштита).

Посебен вид на општествена заштита на децата е постојаното парично примање на семејството на работниците со деца (додаток на деца).

Член 3

За остварување на општествената заштита на децата врз начелата на самоуправното спогодување, солидарност и заемност, работниците и другите работни луѓе основаат самоуправни интересни заедници за општествена заштита на децата (заедници за општествена заштита на децата).

Член 4

Заедниците за општествена заштита на децата се грижат за создавање на услови за остварување на непосредната детска заштита и на правото на додаток на деца.

Член 5

Средствата за непосредна детска заштита и за додаток на деца се обезбедуваат врз основа на начелата на солидарност и заемност.

II. НЕПОСРЕДНА ДЕТСКА ЗАШТИТА

Член 6

Непосредната детска заштита во смисла на овој закон опфаќа:

1. днсен престој на децата од предучилишна и училишна возраст;
2. општествена исхрана на децата;
3. организиран одмор и рекреација на децата;
4. други облици на непосредна детска заштита.

Непосредната детска заштита се остварува во: детските јасли, детските градинки, комбинирани детски установи, основните училишта, детските летувалишта, пионерските домови, специјалните училишта, установите за деца попечени во физичкиот и психичкиот развој, установите за заштита на деца и младинци со проблеми во поведението и установите за деца без родителска грижа, како и преку други организациони облици на згрижување и воспитување на децата во слободното време.

Член 7

Непосредната детска заштита се спроведува врз основа на програма, што во согласност со програмата за развој на општествената заштита на децата во Републиката ја донесува општината.

Со Програмата за развој на непосредната детска заштита во Републиката, што ја донесува Собранието на СР Македонија се насочуваат мерките и задачите за спроведување на определени облици на непосредна детска заштита, условите за забрзување и поттикнување на непосредната детска заштита, особено во стопански недоволно развиените краишта, како и приоритетните задачи во областа на непосредната детска заштита.

Член 8

Корисници на непосредната детска заштита се децата до 15-годишна возраст, односно до завршувањето на основното образование.

Член 9

Родителите, чии деца користат непосредна детска заштита, по правило, учествуваат во надоместокот на трошоците за користењето на определени облици на непосредна детска заштита.

Општинската заедница за општествена заштита на децата (општинска заедница), со општ акт го утврдува своето учество во трошоците за користење на определени облици на непосредна детска заштита, водејќи сметка таа особено да им биде достапна на децата од семејствата со пониски приходи.

III. ДОДАТОК НА ДЕЦА

Член 10

Додатокот на деца им се обезбедува на работниците со деца и на други со нив изедначени лица, со цел да им се помогне во подигањето и воспитувањето на децата во зависност од приходите на семејството, бројот на децата и други услови што ги утврдува Републичката заедница за општествена заштита на децата (Републичка заедница).

1. Корисници на додатокот на деца

Член 11

Со право на додаток на деца се здобиваат:

1. работниците во основните организации за здружен труд и другите самоуправни организации, во работните заедници на државните органи, општествено-политичките организации и здруженијата и во другите работни заедници што не се организирани како организации на здружениот труд и работниците вработени кај лицата што вршат самостојна дејност со личен труд, ако работат најмалку половина од полното работно време, односно со него изедначено работно време;

2. членовите на претставничките тела и на нивните органи што се на постојани должности и избрани лица на постојани должности во општествените и други организации и комори, ако им е тоа единствено или главно занимање и ако примаат постојан месечен надоместок за својата работа;

3. работниците што користат паричен надоместок според посебни прописи;

4. уживателите на старосна, инвалидска и семејна пензија, според прописите на пензиското и инвалидското осигурување, инвалидите на трудот — корисници на материјално обезбедување и привремен надоместок според прописите на инвалидското осигурување, кои тоа право го остваруваат на сметка на средствата на Заедницата на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија;

5. лицата што се наоѓаат на отслужување на задолжителната воена обврска во Југословенската народна армија, ако до одењето во Армијата имале својство на работник во здружениот труд (точка 1 од овој став) или имале друго својство врз основа на кое може да се оствари додаток на деца (точка 2 до 5 на овој став);

6. децата без родителска грижа и децата на самохрани родители;

7. децата на учесниците во НОВ — корисници на материјално обезбедување според Законот за материјално обезбедување на учесниците од НОВ.

Како дете без родителска грижа се смета дете без двајцата родители, дете на родители на кои им е одземено родителското право и дете на родители со непознато место на живеење.

Како дете на самохран родител се смета дете на материјално необезбедно лице — неспособно за работа кое нема средства неопходни за издршка.

Член 12

Граѓаните на СР Македонија, што се на работа во странство во служба кај југословенски државни органи, организации на здружениот труд или во други служби, според овластувањето дадено врз основа на посебни прописи, имаат право на додаток на деца според овој закон.

Граѓаните на СР Македонија што се на работа кај странски работодавачи, немаат право на додаток на деца, освен ако тоа со меѓународна спогодба или со посебни прописи не е поинаку регулирано.

Член 13

На странски државјанин кој има живеалиште на територијата на СР Македонија му припаѓа право на додаток на деца под исти услови како и на граѓаните на СР Македонија, ако:

1. има својство на работник;

2. е во служба на меѓународна организација или установа на странско дипломатско или конзуларно претставништво или во лична служба на странски државјани што уживаат дипломатски имунитет, под услов такво право да е предвидено со меѓународен договор.

На странски државјани им припаѓа право на додаток на деца само за децата што живеат со нив.

Член 14

Додаток на деца им припаѓа на сите деца што корисникот ги издржува и тоа за: деца родени во брак или вон брак, посвоени деца и пасторчиња, внуциња, браќа и сестри, како и други деца земени на издржување.

За внуцињата и децата земени на издржување додаток на деца припаѓа и кога тие имаат родители, ако родителите им се полно или трајно неспособни за стопанисување, ако се на издржување на казна затвор, ако им е одземено родителското право, ако ја напуштиле СФРЈ и им е непознато местото на живеење, ако родителите се на редовно школување и ако родителите и децата немаат имот или приход од кој децата можат да се издржуваат.

Член 15

Додаток на деца припаѓа до навршените 15 години од животот на детето, а по таа возраст само за деца што се на редовно школување и за деца трајно неспособни за работа, под условите определени со овој закон.

Член 16

За дете кое е редовен ученик во основно училиште право на додаток на деца припаѓа до завршувањето на школувањето, но најмногу до крајот на календарската година во која детето навршува седумнаесет години од животот.

Член 17

За дете кое се наоѓа на редовно школување во средно училиште, додаток на деца припаѓа до крајот на пропишаното редовно школување, а најдолго до крајот на календарската година во која детето навршува дваесет и една година од животот.

Член 18

За дете кое се наоѓа во специјално училиште или во специјално одделение на основно училиште и во други установи, додаток на деца припаѓа независно од возраста сè додека е редовен ученик во тоа училиште односно одделение.

Член 19

За дете кое се наоѓа на редовно школување во високошколска установа додаток на деца припаѓа за онолку семестри колку што трае редовното школување утврдено со статутот на високошколската установа, сметано од запишувањето, но најмногу до навршените 26 години од животот.

Додаток на деца од претходниот став припаѓа независно од тоа дали детето редовно ги запишува семестрите, но по искористувањето на правото за вкупниот број на семестри предвидени со статутот на високошколската установа, правото на додаток на деца се губи иако редовното школување и понатаму трае.

Додатокот на деца му припаѓа и на студент кој во текот на студиите ќе премине во друга високошколска установа односно друг отсек во истата високошколска установа, и тоа за уште онолку семестри колку што траат студиите во новата високошколска установа, сметајќи од запишувањето во првата високошколска установа.

Член 20

За дете кое по завршувањето на школувањето на високошколската установа ќе се запише и ќе го продолжи школувањето во други високошколски установи односно на постдипломски студии, не припаѓа право на додаток на деца.

Член 21

Додаток на деца за дете кое се наоѓа на редовно школување се исплатува и за време на училишниот распуст, како и за време на изведувањето на практичната работа предвидена со статутот на училиштето.

За дете кое е упатено на полагање на поправен и класен испит во средно училиште или кое не го положило завршниот испит исплатата на додаток на деца продолжува до крајот на календарската година.

За дете на кое му престанало својството на редовен ученик односно на редовен студент престанува исплатата на додаток на деца од првиот ден на наредниот месец по престанокот на тоа својство.

Член 22

Додаток на деца припаѓа и за времето додека детето, поради болест, е спречено да го посетува училиштето, односно редовно да полага испити и да запишува семестри.

За дете кое по престанок на боледувањето ќе продолжи со редовното школување, а поради долго боледување не е во можност школувањето да го заврши во редовниот рок, додатокот на деца се исплатува и по истекот на годината до која припаѓа додаток и тоа за онолку време колку што детето изгубило од редовното школување.

Член 23

За дете кое наполно и трајно или за подолго од една година ќе стане неспособно за работа пред навршените петнаесет години од животот или за време на редовното школување, исплатата на додатокот на деца продолжува за сето време на спреченоста и траењето на оваа неспособност, која се утврдува со наод и мислење на инвалидската комисија, според прописите за инвалидско осигурување.

Како наполно и трајно неспособно за работа се смета и дете на кое му е признато право на професионална рехабилитација сè до нејзиното успешно завршување.

Член 24

За дете на кое општествената заедница му обезбедува целосно бесплатно издржување не се исплатува додаток на деца.

Член 25

Со стапувањето на дете во брак престанува правото на додаток на деца и тоа со истекот на месецот, во кој е склучен бракот.

По исклучок, правото на додаток на деца не престанува ако детето и по стапувањето во брак остане во заедница со родителите и на нивна издршка, бидејќи неговиот брачен другар се наоѓа на редовно школување или на отслужување на воениот рок или е трајно неспособен за работа, поради што не е во можност да го издржува.

2. Услови за добивање право на додаток на деца**Член 26**

Право на додаток на деца им припаѓа на лицата предвидени во член 11, став 1, точка 1, 2 и 3 и членовите 12 и 13 од овој закон, од првиот нареден месец по стекнувањето на својството на работник во здружен труд, односно стекнувањето својство на осигуреник според прописите за здравствено, пензиско и инвалидско осигурување или според посебни законски прописи.

На лицата од член 11, став 1, точка 4 на овој закон, право на додаток на деца им припаѓа од денот на добивањето својство на уживател на пензија односно корисник на привремен надоместок и материјално обезбедување.

На лицата од член 11, став 1, точка 5 право на додаток на деца им припаѓа од денот на отпочнувањето на служењето во ЈНА.

На лицата од член 11, став 1, точка 6 и 7 правото на додаток им припаѓа од првиот ден на наредниот месец од поднесувањето на барањето.

Член 27

Правото на додаток на деца се стекнува во зависност од висината на вкупниот приход на семејството на корисник на правото, освен приходите од паричен надоместок за телесно оштетување, додаток за помош и нега од друго лице според прописите за инвалидско осигурување, додаток на деца што им припаѓа на некои од членовите на семејството на корисникот, кредитите и стипендиите за школување, ученичките награди што се исплатуваат во месечни износи, надоместокот за користење годишен одмор и помошта за исклучителни случаи, кога таа се исплатува од средствата за заедничка потрошувачка на организациите на здружен труд и другите организации и органи, алиментацијата за дете на некои од членовите на семејството на корисникот, како и другите примања или примањата на членовите на неговото семејство за кои, според посебните прописи со кои се установува одделно примање, е изрично предвидено дека не се земаат предвид при утврдувањето на имотната состојба на семејството.

Член 28

Право на додаток на деца припаѓа ако приходот од член 27 на овој закон по член на семејството на корисникот не го надминува износот што ќе го утврди Републиката заедница.

Член 29

Кога ќе настапат промени во имотната состојба што ќе ги изменат околностите што повлекуваат здобивање или губење на правото на додаток на деца, односно намалување или зголемување износот на додатокот, корисникот се здобива со право на додаток, односно тој му се зголемува или намалува од првиот ден на наредниот месец и тоа:

1. во случај на отуѓување (продажба, замена, подарок) на недвижен имот или на дел од недвижен имот, според поднесената пријава до надлежниот орган (катастар);
2. во случај на неприфаќање на наследство од денот на смртта на оставителот;
3. во случај на откажување на наследство односно наследен дел од имот во корист на друг наследник од денот на давањето на наследничката изјава;
4. во случај на експропријација на имот или дел од имот по преземањето на имотот од страна на оној во чија корист е извршена експропријацијата;
5. во случај на престанок или почеток на вршење на самостојна дејност со личен труд — по бришењето или запишувањето во регистарот на самостојните дејности;
6. во случај на престанок на правото на личен доход односно друг надоместок по основ на вработеност — од престанокот на правото;
7. во случај на изградба на земјиште кое е обложено со катастарски приход — од денот на издавањето на градежната дозвола.

Кога имотната состојба на корисникот на додатокот на деца или на членовите на неговото семејство ќе се измени во текот на користењето на правото, ќе се здобијат со земјоделски имот, или ќе започнат да вршат самостојна дејност со личен труд, или ќе се здобијат со приход од работен однос, промената во имотната состојба влијае од првиот ден на наредниот месец.

Член 30

Семејството на корисникот на додаток на деца во смисла на овој закон го сочинуваат брачниот другар, децата на корисникот родени во брак или вон брак, посвоените деца, пасиноците што корисникот или неговиот брачен другар фактички ги

издржува, децата без родители (внучиња, браќа и сестри или други деца) што корисникот или неговиот брачен другар ги зел на издржување, ако се без обата родители или ако имаат еден или двајца родители, а тие се наполно и трајно неспособни за работа и родителите на корисникот и неговиот брачен другар (татко и мајка, тест и тешта, очув и маќеа и усвоители) што корисникот и неговиот брачен другар ги издржуваат.

Условите под кои се смета дека корисникот ги издржува членовите на семејството и кога тие немаат сопствени приходи доволни за издржување ги одредува Републичката заедница.

Како деца во смисла на став 1 на овој член се сметаат деца до наполнетите 18 години од животот, односно оние што се на редовно школување најмногу до наполнетите 26 години.

Член 31

Приходите од кои е условено стекнувањето на правото на додаток на деца се усогласуваат во почетокот на секоја година со порастот на просечниот личен доход на работниците во Републиката во претходната календарска година.

Усогласувањето од претходниот став го врши Републичката заедница.

Член 32

Висината на додатокот на деца во зависност од остварените вкупни приходи на семејството, ја определува Републичката заедница.

Член 33

Додатокот на деца се зголемува за 50% за децата кои се неспособни за рехабилитација, а не се сместени во установа за социјална заштита.

Член 34

Додатокот на деца се усогласува во почетокот на секоја година со порастот на просечниот личен доход на работниците во Републиката во претходната календарска година.

Усогласувањето од претходниот став го врши Републичката заедница.

3. Постапка за остварување правото на додаток на деца

Член 35

Републичката заедница со статутот обезбедува двостепеност на постапката за остварување правото на додаток на деца во рамките на Заедницата.

Републичката заедница може да ја овласти општинската заедница да решава во прв степен за правото на додаток на деца.

Член 36

Ако во прв степен решава општинската заедница, Републичката заедница врши ревизија на првостепените решенија. Ревизијата на решението не го одлага неговото извршување.

Ако против првостепеното решение е изјавена жалба, а ревизијата не е извршена, за ревизијата и жалбата се решава со истото решение.

Член 37

При вршењето на ревизијата Републичката заедница за општествена заштита на децата може на првостепеното решение да даде согласност, да го измени или да го поништи, односно укине.

Општинската заедница, чие решение во ревизијата е поништено или укинато, донесува ново првостепено решение. Новото првостепено решение подлежи на ревизија во која се испитува само дали новото решение е во согласност со причините поради кои поранешното првостепено решение е поништено или укинато.

Ако на решението што станало конечно не е извршена ревизија во рок од 6 месеци од денот на истекот на рокот за жалба, ќе се смета дека ревизијата е извршена односно дека е дадена согласност на решението.

Член 38

Против решението на Републичката заедница донесено во втор степен, како и против решението донесено при вршењето на ревизија, ако со него се изменува првостепеното решение, може да се поведе управен спор.

Член 39

Решението со кое е остварено правото на додаток на деца во тековната година, има важност до 31 март наредната година.

Член 40

Исправи за доказите според кои корисникот го остварува правото на додаток на деца издава организацијата на здружен труд, органот односно организацијата во која е вработен, односно надлежниот орган на управата на општинското собрание.

Член 41

Корисникот на додатокот на деца е должен на надлежната заедница да ѝ ја пријави секоја промена што влијае врз правото на додаток на деца или врз намалувањето износот на додатокот во рок од 15 дена од настанатата промена.

Член 42

Во постапката за решавање на правото на додаток на деца, се применуваат прописите за општата управна постапка, доколку со овој закон не е поинаку определено.

4. Исплата на додаток на деца

Член 43

Додатокот на деца може да се оствари најмногу за 3 месеци наназад од поднесеното барање, не сметајќи го месецот во кој е тоа поднесено, со исклучок на корисниците на додатокот на деца од член 11, став 1, точка 6 и 7.

Член 44

Исплатата на додатокот на деца започнува од првиот ден на наредниот месец по стекнувањето на правото, а ако правото се стекне првиот ден во месецот — од тој ден.

Исплатата на додатокот на деца се врши во определени износи заедно со исплатата на личниот доход односно на примањата од здравственото, пензиското или инвалидското осигурување.

Член 45

Додатокот на деца се пресметува и им се исплатува на корисниците за деновите поминати на работа, како и за другите денови за кои припаѓа надоместок за личен доход според посебни прописи.

Член 46

Ако брачните другари што имаат право на додаток на деца живеат одвоено, на секого од нив му припаѓа додаток за оние деца што се наоѓаат кај него на издржување.

Во случај на одвоен живот на родителите, додатокот на деца му се исплатува на родителот кај кого се децата на издржување, без оглед на тоа дали тој родител има својство на корисник на додаток на деца и дали другиот родител, кој има право на додаток, плаќа издршка за тоа дете.

Член 47

Ако се утврди дека родителот или старателот додатокот на деца не го употребува за издржување на детето, надлежниот орган за старателство може да предложи додаток да не му се исплатува на тој родител односно старател, туку на другиот родител или на друг старател што ќе му биде посебно определен.

Ако се утврди дека обата родители додатокот на деца не го употребуваат за издржување на детето, надлежниот орган за старателство може да предложи додатокот на деца да не им се исплатува на родителите, туку на старателот што ќе биде определен.

Решение за пренесување исплатата на додатокот на деца на другиот родител односно на друг старател донесува заедницата за општествена заштита на децата, која решава за правото на додаток на деца по предлог од органот за старателство.

Член 48

Додатокот на деца го исплатува организацијата на здружениот труд, друга организација или државен орган односно лицето што врши самостојна дејност со личен труд кај кого работникот е вработен односно Републичката заедница за пензиско и инвалидско осигурување при исплатата на пензиските и другите примања по основ на пензиското и инвалидското осигурување.

За работниците за време на привремена безработност односно кога се привремено неспособни за работа, ако по престанокот на вработеноста остваруваат право на паричен надоместок, додатокот на деца го исплатува заедницата за вработување во која корисникот го остварил правото на паричен надоместок.

Додатокот на деца за корисниците од член 11, став 1, точка 5, 6 и 7 го исплатува заедницата за општествена заштита на децата.

Член 49

Побарувањата за исплата на додаток на деца застаруваат во рок од 3 години од стасаноста за исплата на одделни месечни износи.

Член 50

Кога корисникот на додатокот на деца ќе го изгуби тоа својство, а детето — својството на дете врз основа на кое му припаѓа додаток на деца според овој закон, како и во случај на нивна смрт, исплатата на додатокот се запира со истекот на месецот во кој настанала таквата промена. За запирањето исплатата на додатокот не се донесува посебно решение, доколку корисникот тоа посебно не го побара.

IV. ЗАЕДНИЦИ ЗА ОПШТЕСТВЕНА ЗАШТИТА НА ДЕЦАТА

1. Заеднички одредби

Член 51

Самоуправните интересни заедници за општествена заштита на децата се основаат за подрачјето на една или повеќе општини (општинска заедница) и за територијата на Републиката како Републичка самоуправни интересна заедница (Републичка заедница).

Кога се основа општинска заедница за подрачје пошироко од подрачјето на општината, за подрачјето на општините се основа заедница како дел на општинската заедница.

Член 52

Дејноста на заедницата за општествена заштита на децата е од посебен општествен интерес.

Член 53

Заедницата за општествена заштита на децата се основа со самоуправни спогодба што се утврдува на собирите на работните луѓе со мнозинство гласови на работните луѓе што го сочинуваат собирот.

Самоуправната спогодба, во името на учесниците на спогодбата, ја склучуваат органите определени со статутот, односно со друг самоуправен општ акт на организацијата на здружен труд или други организации или заедници.

Член 54

Самоуправната спогодба за здружување и статутот на општинската заедница ги потврдува Собранието на општината на чие подрачје е седиштето на заедницата, а самоуправната спогодба за здружување и статутот на републичката заедница ги потврдува Собранието на СР Македонија.

Член 55

Надзор над законитоста на работата на општинската заедница врши Собранието на општината на чие подрачје е седиштето на заедницата.

Надзор над законитоста на работата на републичката заедница врши Собранието на СР Македонија.

Член 56

Заедницата за општествена заштита на децата има собрание.

Собранието може определени извршни функции да им довери на своите извршни органи што му се одговорни за својата работа.

2. Општинска заедница

Член 57

Работниците и работните луѓе, кои во областа на општествената заштита на децата ги остваруваат своите лични и заеднички потреби и интереси со работниците во организациите на здружениот труд што ги вршат дејностите на општествената заштита на децата, основаат општинска самоуправни интересна заедница.

Член 58

Општинската заедница:

1. ја утврдува политиката на развојот и унапредувањето на непосредната детска заштита;
2. донесува програми за развој на непосредната детска заштита;
3. обезбедува средства за финансирање на непосредната детска заштита;
4. учествува во финансирањето на изградбата, адаптацијата и опремувањето на установите за непосредна детска заштита;
5. ги утврдува облиците, содржината и обемот на непосредната детска заштита;
6. врши и други работи определени со закон, општествен договор, самоуправни спогодба и статут.

Член 59

Собранието на општинската заедница го сочинуваат делегати што ги избираат и отповикуваат:

1. работните луѓе во основните организации на здружениот труд, другите самоуправни организации и во работните заедници што вршат работи од заеднички интерес за повеќе основни организации на здружен труд, работните луѓе во работните заедници на државните органи, општествено-политичките и други организации и здруженијата и во другите работни заедници кои не се организирани како организации на здружен труд, како и активните воени лица и цивилните лица на служба во вооружените сили на СФРЈ, работните луѓе што вршат земјоделска, занаетчиска или друга стопанска или стопанска дејност или услуга со средства во сопственост на граѓаните и работните луѓе, кои со личен труд самостојно, во вид на занимање, вршат професионална дејност, заедно со работниците вработени кај нив;
2. работниците во организациите на здружениот труд што ги вршат дејностите на непосредната детска заштита.

Член 60

Собранието на општинската заедница ги врши особено следните работи:

1. донесува статут и деловник на работа;
2. донесува план и програма за развој на дејноста;
3. ги утврдува облиците, содржината и обемот на непосредната детска заштита;
4. утврдува стапки на придонесот;
5. донесува мерила и критериуми за финансирање на дејноста;
6. врши распределба на средствата;
7. врши и други работи што со самоуправната спогодба и со статутот му се ставени во надлежност.

Член 61

За меѓусебните права, обврски и одговорности делегатите во Собранието одлучуваат рамноправно со мнозинство на гласови на делегатите на работните луѓе, кои остваруваат свои лични и заеднички потреби и интереси во областа на општествената заштита на децата и со мнозинство на гласови на делегатите на работниците што ги вршат дејностите на непосредната детска заштита.

Ако не се постигне согласност при одлучувањето, по два претреса едноподруго за спорно прашање, Собранието формира комисија составена од еднаков број на делегати на работните луѓе кои остваруваат свои лични и заеднички потреби и интереси во областа на општествената заштита на децата и на работниците што ги вршат дејностите во областа на општествената заштита на децата, на која ѝ се доверува да изготви предлог за усогласување на спорното прашање.

По предлогот на комисијата од претходниот став, ако и при повторното одлучување во Собранието не се постигне согласност за прашањата од кои битно зависи работата на заедницата и тоа: утврдување на стапките на придонесот, донесување на финансискиот план и завршната сметка и донесување на планот и програмата за развој на дејноста, Собранието на општината донесува привремена одлука.

Одлуката од претходниот став се применува до донесувањето на усогласена одлука.

3. Републичка заедница

Член 62

Работниците и другите работни луѓе во организациите на здружениот труд и другите организации и заедници, врз основа на начелата на заемност и солидарност, здружуваат средства во републичката заедница и ги утврдуваат своите заеднички и поединечни обврски и права што ги остваруваат во заедницата.

Член 63

Републичката заедница:

1. ја утврдува политиката на развојот и унапредувањето на општествената заштита на децата;
2. обезбедува средства за финансирање на додатокот на деца и другите облици на општествена заштита на децата;
3. учествува во развојот на непосредната детска заштита;
4. учествува во финансирањето на истражувачките работи во областа на општествената заштита на децата и изработката на нормативи и стандарди од оваа област;
5. врши и други работи определени со закон, општествен договор, самоуправни спогодба и статут.

Член 64

Собранието на Републичката заедница го сочинуваат делегати што ги избираат и отповикуваат:

1. работниците во основните организации на здружениот труд и во другите самоуправни организации во работните заедници што вршат работи од заеднички интерес за повеќе основни организации на здружениот труд;
2. работните луѓе во работните заедници на државните органи, општествено-политичките и други организации и здруженија и во други работни заедници кои не се организирани како организации на здружениот труд;
3. работните луѓе преку самоуправните интересни заедници кои плаќаат придонес на републичката заедница.

Член 65

Собранието на републичката заедница ги врши особено следните работи:

1. донесува статут и деловник за работа;
2. донесува план и програма за развој на дејноста;
3. утврдува стапки на придонесот;
4. донесува мерила и критериуми за финансирање на дејноста;
5. врши распределба на средствата;
6. врши и други работи што со самоуправната спогодба и со статутот му се ставени во надлежност.

Собранието одлучува со мнозинство на гласови од вкупниот број на делегати во Собранието.

Член 66

Ако републичката заедница не донесе одлука за прашања од кои битно зависи работата на заед-

ницата и тоа: утврдување на стапката на придонесот, донесување на финансискиот план и завршната сметка, донесување на програма за развој на дејноста, Собранието на СР Македонија донесува привремена одлука.

Одлуката од претходниот став се применува до донесувањето на усогласена одлука од Собранието на републичката заедница.

4. Финансирање

Член 67

Средства на општинската заедница обезбедуваат работните луѓе со:

1. придонес од личен доход од работен однос,
2. придонес од личен доход од земјоделска дејност,
3. придонес од личен доход од самостојно вршење на стопанска дејност,
4. придонес од личен доход од самостојно вршење на нестопанска дејност.

Член 68

Обврзници на придонесот на општинската заедница од личен доход од член 67, точка 1 се работниците што остваруваат личен доход од работен однос.

Обврзници на придонесот на општинската заедница од личен доход од член 67, точка 2, 3 и 4 се работните луѓе што вршат земјоделска, самостојна стопанска и нестопанска дејност.

Основица за пресметување и плаќање на придонесот според став 1 на овој член претставуваат сите парични примања според Законот за даноците на граѓаните.

Основица за пресметување на придонесот од став 2 на овој член е основицата на која се плаќа данок според Законот за даноците на граѓаните.

Член 69

Средства на републичката заедница со придонес од личниот доход обезбедуваат:

1. работниците во основните организации на здружениот труд, во другите самоуправни организации, во работните заедници на државните органи, општествено-политичките организации и здруженија и во другите работни заедници што не се организирани како организации на здружен труд;
2. членовите на претставничките тела и на нивните органи на постојани должности и избраните лица на постојани должности во општествените и другите организации, комори и здруженија, ако им е тоа единствено или главно занимање и ако примаат паричен надоместок за својата работа.

Основица за пресметување и плаќање на придонесот од став 1 на овој член претставуваат сите парични примања според Законот за даноците на граѓаните.

Средства на републичката заедница обезбедуваат и:

1. работните луѓе што вршат самостојна стопанска дејност и работните луѓе што вршат нестопанска дејност — за работниците вработени кај нив во процент од бруто-личниот доход на работниците;
2. заедницата за вработување — за работниците што се привремено безработни, а кои користат материјално обезбедување, во процент од висината на материјалното обезбедување;
3. Заедницата на пензиското и инвалидското осигурување на СР Македонија — за пензионерите и корисниците на правата од пензиското и инвалидското осигурување, во процент од висината на пензиите и материјалното обезбедување.

Член 70

Пресметувањето и уплатувањето на придонесот од личен доход од член 68 став 1 го вршат исплатителите на личниот доход.

Утврдувањето и наплатувањето на придонесот од личен доход од член 68, став 2 на овој закон и придонесот од чл. 69, ст. 3. точ. 1 го врши орга-

нот за приходи на општината во роковите и на начин пропишан во Законот за даноците на граѓаните.

Член 71

Пресметувањето и уплатувањето на придонесите од личниот доход по член 69 став 1 го вршат исплатителите на личниот доход.

Пресметувањето и уплатувањето на придонесот на републичката заедница од член 69, став 3, точка 2 и 3 го вршат заедниците за вработување односно Заедницата на пензиското и инвалидското осигурување на СР Македонија, што исплатуваат материјално обезбедување, односно пензии или материјално обезбедување.

Член 72

Обврска за плаќање на придонесите стасува:

1. за обврзниците што своето финансиско работење го водат преку Службата на општественото книговодство — со денот на подигањето на средствата за исплата на личните примања;

2. за обврзниците што своето финансиско работење не го водат преку Службата на општественото книговодство — последниот ден во месецот за кој се врши исплатата односно првиот ден во месецот ако исплатата на личниот доход е договорена однапред; и

3. за земјоделците и лицата што вршат самостојна дејност со личен труд, првиот ден од календарското тримесечје за претходното тримесечје.

Член 73

Во поглед на пресметувањето, плаќањето, ослободувањето и олеснувањата, застареноста, присилната наплата, описот на придонесот и казните, се применуваат соодветните одредби од Законот за даноците на граѓаните.

Член 74

Придонесот на општинската заедница се уплатува кај Службата на општественото книговодство на чие подрачје има седиште обврзникот за уплата на придонесот, а во корист на сметката на општинската заедница, на која лицето за кое се уплатува придонесот има живеалиште.

Придонесот на републичката заедница се уплатува кај Службата на општественото книговодство на чие подрачје е седиштето на обврзникот за уплата на придонесот, а во корист на сметката на републичката заедница.

V. ДЕТСКА НЕДЕЛА

Член 75

„Детската недела“ почнува од првата недела во месец октомври секоја година и трае седум дена.

Придонесот за детска недела се плаќа во текот на траењето на „Детската недела“.

Член 76

Придонесот го плаќаат граѓаните.

Придонесот се наплатува:

1. на секој продаден возен билет во железничкиот, автобускиот (меѓуградскиот и градскиот) и авионскиот сообраќај;

2. на секој продаден влезен билет за театар, кино, уметничка изложба и други културни манифестации;

3. на секоја поштенска пратка во внатрешниот сообраќај, освен на печатени работи;

4. на секој влезен билет за спортски натпревари и други спортски приредби.

Од плаќање на придонесот од точка 2 на претходниот став се изземаат изложбите, приредбите и другите културни манифестации, организирани од страна на ученици и студенти во училишен и студентски круг (училиште и високошколска установа).

Член 77

Извршниот совет на Собранието на СР Македонија со одлука секоја година ја утврдува висината на придонесот за детска недела, во смисла на претходниот член.

Член 78

Наплатата на придонесот за детска недела ја вршат организациите на здружениот труд и другите организации од член 76 на овој закон.

Член 79

Средствата остварени согласно член 76 на овој закон се приход на општинската заедница.

Член 80

Се овластува републичкиот секретар за финансии поблиску да го пропише начинот на пресметување и наплатување на средствата од член 76 на овој закон.

VI. НАДОМЕСТОК НА ШТЕТА

Член 81

Корисникот на додаток на деца е должен да ја надомести штетата што ќе настане поради неправилната исплата на додаток и тоа во следните случаи:

1. ако врз основа на неточни податоци, за кои знаел или бил должен да знае дека не се точни, или, пак, на друг противправен начин го остварил правото на додаток на деца или го остварил во поголем обем од оној што му припаѓа;

2. ако остварил право на додаток на деца затоа што не пријавил или неблагоприятно пријавил настанати промени во имотната состојба, бројот на членовите на семејството, школувањето на децата и за други околности што влијаат врз губењето на правото или врз намалувањето на износот на додатокот, а знаел или бил должен да знае за тие промени;

3. ако примал додаток во износ повисок од оној што му е определен со решението.

Член 82

Кога надлежниот орган ќе утврди дека за републичката заедница настанала штета, ќе го повика причинителот на штетата во определен рок да ја надомести штетата.

Ако штетата не биде надоместена во определен рок, барањето за надоместок на штета се остварува со тужба кај надлежниот суд.

Член 83

Организациите на здружениот труд, други организации, државните органи и лицата што вршат самостојна дејност со личен труд се должни на републичката заедница да и го надоместат исплатениот износ на кој корисникот немал право, ако исплатата е извршена врз основа на неточни податоци за стекнување и престанок на својството на работник.

Член 84

Побарувањата од член 81 и 83 застаруваат во рок од 3 години.

Рокот за побарување почнува да тече од денот кога е извршена последната неправилна исплата, односно од денот кога во управната постапка станало конечно решението со кое е утврдено дека исплатеното примање не следува или следува во помал обем.

VII. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 85

Организацијата на здружениот труд и друга организација ќе се казни за прекршок со парична казна до 10.000 дин., ако:

1. спротивно на одредбите на овој закон ускрати или ограничи право што им припаѓа на корисниците на непосредната детска заштита и додаток на деца;

2. ускрати податоци или даде невистинити податоци од кои зависи правото на додаток на деца или користењето на непосредната детска заштита.

За прекршок од став 1 на овој член ќе се казни и одговорното лице во организацијата на здружениот труд или друга организација со парична казна до 1.000 динари.

Член 86

Корисникот на додатокот на деца ќе се казни за прекршок со парична казна до 500 динари ако изјавата што ја дал под материјална и кривична одговорност, а која послужила како доказ за стекнување на право односно за продолжување на исплатата односно за користење на додаток на деца, содржи неистинити или неточни податоци.

Корисникот на додаток на деца ќе се казни за прекршок со парична казна до 500 динари, ако во пропишаниот рок не ја пријави промената што влијае врз правото на додаток на деца или врз намалувањето на износот на тој додаток.

VIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ**Член 87**

За подготвителните работи за конституирање на заедница за општествена заштита на децата се основа иницијативен одбор.

Членовите на иницијативниот одбор за општинската заедница ги именува општинското собрание.

Членовите на иницијативниот одбор за републичката заедница ги именува Извршниот совет на Собранието на СРМ.

Член 88

Заедниците за општествена заштита на децата ќе почнат со работа најдоцна до 31 март 1974 година.

Ако општинската заедница не се основа во рокот од претходниот став, собранието на општината ќе донесе одлука за основање на општинска заедница, со која ќе ги утврди и стапките на придонесот од член 67 на овој закон.

Ако републичката заедница не се основа во рокот од став 1 на овој член односно не се утврди стапката на придонесот, обврската за плаќање на придонес се утврдува по стапка од 3% од основните според член 69 на овој закон.

Член 89

Постојните општински фондови за непосредна детска заштита престануваат со работа со отпочнувањето на работата на општинските заедници.

Средствата, правата и обврските на општинските фондови за непосредна детска заштита се пренесуваат врз општинските заедници.

Член 90

Републичкиот фонд за додаток на деца престанува со работа со отпочнувањето со работа на републичката заедница.

Средствата, правата и обврските на Републичкиот фонд за додаток на деца се пренесуваат врз републичката заедница со денот на почнувањето со работа на заедницата.

Член 91

Вишокот на приходите над расходите на Републичкиот фонд за додаток на деца, утврден со завршната сметка за 1973 година, во 1974 година ќе се распореди:

а) 50% од средствата на општинските заедници според бројот на децата во општините; и

б) 50% од средствата на Републичката заедница за дејности во врска со непосредната детска заштита.

Член 92

Донесување на нови решенија за затечените корисници на додаток на деца според одредбите на овој закон ќе се изврши до 30. VI. 1974 година.

Износите на додатокот на деца, исплатени до донесувањето на решенијата од претходниот став, ќе се сметаат како аконтација.

Член 93

Затечените корисници на додаток на деца кои според одредбите од овој закон не можат да бидат корисници, нема да ги враќаат износите на додатокот на деца примени до денот на издавањето на новото решение.

Член 94

Со примената на овој закон престануваат да важат Законот за финансирање на определени форми на општествената заштита на децата („Службен весник на СРМ“, бр. 3/68, 3/70, 32/70, 5/72, 40/72 и 45/73) и Законот за „Детска недела“ („Службен весник на СРМ“, бр. 34/72).

Член 95

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

31.

Врз основа на член 70 точка 5 од Деловникот на Собранието на Социјалистичка Република Македонија, Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на својата седница одржана на 7 февруари 1974 година, донесе

О Д Л У К А**ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИЗБОР НА ПРЕТСЕДАТЕЛИ И ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИИТЕ НА СОБРАНИЕТО НА СР МАКЕДОНИЈА****I**

Се разрешуваат од претседатели и членови на комисиите на Собранието на СРМ по нивно барање:

1. Ванчо Апостолски, од претседател на Комисијата за прашања на изборите и именувањата;
2. Хиџет Рамадани, од претседател на Комисијата за меѓунационални односи;
3. Павле Игновски, од претседател на Комисијата за претставки и поплаки;
4. Цветан Аврамовски, од член на Комисијата за прашања на изборите и именувањата, и
5. Боро Мокров, од член на Комисијата за претставки и поплаки.

II

Се избираат за претседатели и членови на Комисиите на Собранието на СРМ и тоа:

1. Љупчо Шкартов, пратеник на Соборот на општините, за претседател на Комисијата за прашања на изборите и именувањата,
2. Боро Мокров, пратеник на Републичкиот собор, за претседател на Комисијата за меѓунационални односи,
3. Јордан Цеков, пратеник на Републичкиот собор, за претседател на Комисијата за претставки и поплаки,
4. Ванчо Апостолски, пратеник на Републичкиот собор, за член на Комисијата за прашања на изборите и именувањата,
5. Павле Игновски, пратеник на Републичкиот собор, за член на Комисијата за претставки и поплаки.

III

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 07-315
8 февруари 1974 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

32.

Врз основа на член 126 и 128 од Деловникот на Републичкиот собор, Републичкиот собор на Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на својата седница одржана на 7 февруари 1974 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИЗБОР НА ПОТПРЕТСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИЧКИОТ СОБОР, ПРЕТСЕДАТЕЛИ НА ОДБОРИ И ПРЕТСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЈА НА РЕПУБЛИЧКИОТ СОБОР

I

1. Се разрешува Евзи Мемети, од должноста потпретседател на Републичкиот собор, по негово барање.

2. Се разрешуваат од претседатели на одборите на Републичкиот собор по нивно барање:

а) Предраг Кушевски, претседател на Одборот за образование, наука и култура,

б) Ванчо Цветковски, претседател на Одборот за социјално здравствени прашања,

в) Кице Најдовски, претседател на Одборот за општествен план и финансии,

г) Душко Атанасовски, претседател на Одборот за општествено-економски односи,

д) Аризан Несторовски, претседател на Одборот за земјоделство и шумарство, и

ѓ) Трајан Хиохи, претседател на Одборот за стоков промет, угостителство и туризам.

3. Се разрешува Кирил Димитриовски, од должноста претседател на Мандатно-имунитетната комисија по негово барање.

II

Се избираат:

1. Шабан Кемали, за потпретседател на Републичкиот собор,

2. За претседатели на одборите на Републичкиот собор:

а) Дојчин Апчевски, за претседател на Одборот за образование, наука и култура;

б) Аце Ристевски, за претседател на Одборот за социјално-здравствени прашања;

в) Стојан Пановски, за претседател на Одборот за општествен план и финансии;

г) Стојан Вендевски, за претседател на Одборот за општествено-економски односи;

д) Ване Нечевски, за претседател на Одборот за земјоделство и шумарство, и

ѓ) Гога Георгиевски, за претседател на Одборот за стоков промет, угостителство и туризам.

3. Кирил Базерко, за претседател на Мандатно-имунитетната комисија.

4. Претседателите на одборите и на Мандатно-имунитетната комисија што се разрешуваат остануваат членови на телата.

III

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 07-315/1
8 февруари 1974 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

33.

Врз основа на член 23, точка 5 од Законот за избор на пратеници на Собранието на Социјалистичка Република Македонија, Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на седницата на Соборот на општините, одржана на 7 февруари 1974 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА УТВРДУВАЊЕ ПРЕСТАНОК НА ПРАТЕНИЧКИОТ МАНДАТ НА ПРАТЕНИК НА СОБОРОТ НА ОПШТИНИТЕ НА СОБРАНИЕТО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

I

Се утврдува дека на Стојна Макасчиева, пратеник на Соборот на општините, избрана во Изборната единица Струмица, ѝ престанува пратеничкиот мандат поради преземање на функција што е неспоива со вршењето на пратеничката функција.

II

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 03-316
8 февруари 1974 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

34.

Врз основа на член 136 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на седницата на Републичкиот собор, одржана на 7 февруари 1974 година, и на седницата на Просветно-културниот собор, одржана на 7 февруари 1974 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ПОТВРДУВАЊЕ НА СТАТУТОТ НА СРЕДНОТО УЧИЛИШТЕ ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ ВО СКОПЈЕ

I

Се потврдува Статутот на Средното училиште за внатрешни работи во Скопје, што го донесе Соборот на работните луѓе при Средното училиште за внатрешни работи на седницата од 24 ноември 1973 година.

II

Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на СР Македонија“.

СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 03-341
8 февруари 1974 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

Ојласен дел

РЕГИСТАР НА ПРЕТПРИЈАТИЈАТА И ДУКАНИТЕ

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните, рег. бр. 562, страна 401, книга VII е запишано следното: Се брише од регистарот на претпријатијата и дуќаните Организацијата на здружен труд, без својство на правно лице — Продавница број 2 во село Горна Бањица, на Работната организација „Жито Македонија“ — прехранбен комбинат — Скопје — Филијала Гостивар, согласно со одлуката на Одборот за привремена управа на „Жито Македонија“ — прехранбен комбинат — Скопје — Филијала Гостивар, 03 број 239 од 23. II. 1973 година.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 172 од 26. IV. 1973 година. (773)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните: рег. бр. 77, страна 59, книга VIII е запишано следното: Досегашниот директор на ООЗТ — Специјализирана фабрика за производство на финални, тапетарски, пловни и туристички производи — Скопје, на Претпријатието за дрвна индустрија „Треска“ — Скопје Геровски Слободан е разрешен од должност со одлуката на работничкиот совет број 02-3636/20 од 21. II. 1973 година и на истиот му престанува правото за потпишување.

За директор на ООЗТ — Специјализирана фабрика за производство на финални, тапетарски, пловни и туристички производи — Скопје, на Претпријатието за дрвна индустрија „Треска“ — Скопје со горенаведената одлука е назначен Петровски Атанасије, кој ќе ја потпишува, задолжува и раздолжува во границите на овластувањето, сметано од 4. IV. 1973 година.

Обврската пред банката е со еден потпис.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 344 од 27. IV. 1973 година. (780)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните, рег. бр. 562, страна 401, книга VII е запишано следното: Се брише од регистарот на претпријатијата и дуќаните Продавницата број 3 во село Блаце на Работната организација „Жито Македонија“ — прехранбен комбинат — Скопје — Филијала Гостивар, согласно со одлуката на одборот за привремена управа број 03-100 од 14. V. 1973 година.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 491 од 23. V. 1973 година. (871)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на организациите на здружен труд, рег. бр. 1642, страна 280, книга VIII е запишано основањето и конституирањето по самоуправната спогодба за здружување на работните организации:

Рудници и железарница „Скопје“ — Скопје,

Фабрика за заварени цевки и профили „11 Октомври“ — Куманово,
Топилница за цинк и олово „Злетово“ — Титов Велес,

Рудници за олово и цинк „Злетово Саса“ — Пробиштип, и

„Технометал-Македонија“ — увоз-извоз — Скопје во сложена организација на здружен труд, која спогодба е заклучена на 28. IX. 1973 година, со следните податоци:

1. Фирма на сложената организација на здружен труд:

Здружен рударско-металургиски комбинат „Макметал“ — Скопје — Организација за производство и промет на руди, концентрати, металургиски и метални производи.

Скратено име на Здружениот рударско-металургиски комбинат е: „Макметал“ — Скопје.

Сложената организација на здружен труд — Здружениот рударско-металургиски комбинат „Макметал“ — Скопје во својот состав ги има следните работни организации:

— Рудници и железарница „Скопје“ — Скопје,
— Фабрика за заварени цевки и профили „11 Октомври“ — Куманово,

— Топилница за цинк и олово „Злетово“ — Титов Велес,

— Рудници за олово и цинк „Злетово Саса“ — Пробиштип,

— „Технометал-Македонија“ — увоз-извоз — Скопје.

2. Седиштето на Здружениот рударско-металургиски комбинат е во Скопје, ул. „Маршал Тито“ број 37.

3. Дејност на Здружениот рударско-металургиски комбинат:

Производство на:

— дебели и средни топовалани лимови,
— тенки ладновалани лимови и ленти,
— поцинкувани лимови и ленти,
— пластифицирани лимови и ленти,
— профилисани лимови (поцинкувани и пластифицирани),

— заварени носачи,

— челични конструкции,

— монтажа на опрема,

— штрафовска стока,

— томасфосфат,

— варовик,

— мали профилни цевки и отворени профили,

— цевки со спирален раб,

— цевки со надолжен раб,

— цевки за вештачки дожд,

— метални конструкции,

— монтажа на цевководи (нафтоводи, гасоводи и водоводи),

— изработка на инвестиционо-техничка документација,

— оловен концентрат,

— цинков концентрат,

— стартер акумулатори,

— рударска опрема,

— фин рафиниран цинк,

— П. В. цинк,

— рафинирано олово,

— високоблагородни метали,

— сулфурна киселина,

— замак легури.

Продажба на:

— рударски производи, производи од црна и обоена металургија, неметали, металлопреработувачка и машинска индустрија, хемиска индустрија, опрема, инвестиционо-техничка документација и сл.

Купување на:

— производи, полуфабрикати, суровини, репродукциони материјали, опрема и други репроматеријали за потребите на работните организации во составот на Здружениот комбинат.

Увоз и извоз на:

— рударски производи, производи на црната и обоената металургија, неметали, металлопреработувачката и машинската индустрија, хемиската индустрија, опрема и сл.

Купопродажба на:

— домашни и странски пазари на туѓи производи, полуфабрикати, суровини, опрема и друго сврзано со извршувањето на дејноста на Здружениот комбинат и работните организации во неговиот состав.

Истражување и анализа на пазарот;

Усогласување плановите на работните организации во состав на Здружениот комбинат;

Пласман на домашен пазар на производите на работните организации во состав на Здружениот комбинат;

Набавки од домашен пазар за работните организации во состав на здружениот комбинат;

Увоз и извоз на готови производи, суровини и полуфабрикати, увоз и извоз на опрема;

Обезбедување комбиниран промет, преработка, доработка и други работи;

Финансиско-кредитни работи во земјата и странство за сметка на работните организации во состав на Здружениот комбинат;

Координирање и обезбедување научно-технички работи на работните организации во состав на Здружениот комбинат и ускладување на истражувачките програми;

Усовршување ,специјализација и рационално користење на кадрите;

Соработка со сродни организации во земјата и странство; и

Други работи кои ќе му бидат доверени од работните организации во состав на Здружениот комбинат.

4. Овластувања на Здружениот рударско-металуршки комбинат „Макметал“ — Скопје во правниот промет спрема трети лица.

Здружениот комбинат во правниот промет спрема трети лица и во деловните односи истапува:

а) во свое име а за сметка на работните организации во неговиот состав,

б) во име и за сметка на работните организации во неговиот состав.

Начинот на стапување во деловни односи го одредува работната организација во неговиот состав за којашто се однесува деловниот однос.

Во деловниот однос со трети лица Здружениот комбинат е должен да постапува со внимание на добар стопанственик и во потполност да ги заштитува и обезбедува интересите на работните организации во неговиот состав.

Здружениот комбинат работи по налог на работните организации во неговиот состав.

За Здружениот комбинат како основен налог е заедничкиот план и доверените работи, што ги врши самостојно и е одговорен за успешното и благовременото извршување на работите и задачите што му се ставени во надлежност.

Договорите што Здружениот комбинат ќе ги заклучи во името и за сметка на работната организација во неговиот состав, и се доставуваат на извршување на истата, за чие извршување таа го известува Здружениот комбинат.

Здружениот комбинат е должен да ги известува заинтересираните работни организации во неговиот состав за начинот на извршувањето на обврските по заклучените деловни односи и преземените обврски како и за начинот на извршувањето на овластувањата.

Здружениот комбинат не може во никој случај без согласност на заинтересираната работна организација на неговиот состав да ги менува договорните обврски или да ги проширува добиените овластувања.

5. Одговорност на Здружениот рударско-металуршки комбинат „Макметал“ — Скопје за обврските во правниот промет со трети лица:

За обврските кои произлегуваат од деловните односи заклучени од Здружениот комбинат за сметка на поедини работни организации во неговиот состав, одговараат солидарно основната организација на здружениот труд — заеднички дејности и работната организација во неговиот состав за чија сметка е заклучен деловниот однос.

За обврските кои произлегуваат од деловните односи што ги заклучува работната организација во неговиот состав не одговараат останатите работни организации во неговиот состав.

6. Лица овластени да го застапуваат и потпишуваат Здружениот рударско-металуршки комбинат „Макметал“ — Скопје: Страшо Христов, в.д. генерален директор.

Обврската пред банката е со еден потпис.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 1142 од 5. XI. 1973 година. (1409)

СЛУЖБЕНА ОБЈАВА

Врз основа на член 22 од Општествениот договор за усогласување на распределбата на доходот и личните доходи во основните организации на здружениот труд во стопанството („Службен весник на СРМ“ бр. 29/73) односно членот 21 од Општествениот договор за општествените дејности („Службен весник на СРМ“ бр. 43/73), Републичкиот завод за статистика ги утврди и ги објавува следните податоци:

1) Просечниот месечен нето личен доход во стопанството по работник за 1973 година изнесува 1.598 динари;

2) Индексот на трошоците на животот во 1973 година во споредба со 1972 година изнесува 121,5%.

Републички завод за статистика
Директор,
Боро Пекевски, с. р.

СОДРЖИНА

Страна

23. Закон за самоуправните интересни заедници на здравството и здравственото осигурување	65
24. Закон за самоуправните интересни заедници на образованието	69
25. Закон за самоуправните интересни заедници на културата	73
26. Закон за физичката култура и самоуправните интересни заедници на физичката култура	76
27. Закон за самоуправните интересни заедници на научните дејности	79
28. Закон за самоуправните интересни заедници за социјална заштита	81
29. Закон за статистичките истражувања од интерес за Републиката	84
30. Закон за определени облици на општествена заштита на децата и за самоуправните интересни заедници за општествена заштита на децата	86
31. Одлука за разрешување и избор на претседатели и членови на комисиите на Собранието на СРМ	93
32. Одлука за разрешување и избор на претседател на Републичкиот собор, претседатели на одбори и претседател на Комисија на Републичкиот собор	94
33. Одлука за утврдување престанок на пратеничкиот мандат на пратеник на Соборот на општините на Собранието на Социјалистичка Република Македонија	94
34. Одлука за потврдување на Статутот на Средното училиште за внатрешни работи во Скопје	94